

HÍRADÓ

XX. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM

ÁRA: 1.50 FORINT

1976. ÁPRILIS 30.

KÖZLEMÉNY a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának 1976. április 22-i üléséről

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1976. április 22-én Kádár János elvtársnak, a KB első titkárnak elnökletével kibővített ülést tartott.

A Központi Bizottság kegyelettel emlékezett meg közel-múltban elhunyt tagjáról, Kónyi Gyula elvtársról.

A Központi Bizottság megvitatta és elfogadta

— Gyenes András elvtársnak, a Központi Bizottság titkárnak előterjesztésében az időszeri nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztatót;

— Németh Károly elvtársnak, a Központi Bizottság titkárnak előterjesztésében az 1976. évi népgazdasági terv megkezdésének tapasztalatairól szóló jelentést.

I.

1. A Központi Bizottság megállapította, hogy a nemzetközi életben folytatódik a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének politikája és az enyhülés térhódítása. Ez az irányzat megfelel minden nép érdekének és kedvező feltételeket teremt a kommunizmus, a szocializmus építéséhez, a tökésországok dolgozóinak osztályküzdelméhez, a nemzeti és társadalmi felszabadító mozgalmak harcához. A szélsőséges imperialista körök fokozzák erőfeszítéseiket, hogy feltartóztassák az enyhülési folyamatot, megakadályozzák a haladó erők előretörését. Az enyhülés ellen lép fel Kína maóista vezetése is. A szocializmus, a társadalmi haladás, a béke erőinek azonban megvan a lehetőségük, hogy megvédjék és továbbfejlesszék az elért eredményeket, fokozzák az imperialistaellenes harcot, s földünk újabb körzeteire terjesszék ki az enyhülést.

2. Európában az enyhülés folyamatának előrehaladásával jó feltételek teremődtek a béke és a biztonság további megszilárdításához. Kibontakozott a földész sorsáért felelősséget érző és vállaló tömegeknek, a különböző világnézeti és politikai meggyőződésű embereknek, a jobb nemzetközi együttműködés munkálkodó társadalmi szervezeteknek a mozgalma és harca. A tökésországok vezetői körében is mind többen

ismerik fel a történelmileg kialakult realitásokat. Az európai biztonság ügyét a haladás hívei szerte a világon támogatják.

A Magyar Népköztársaság a történelmi jelentőségű tanácskozáson elfogadott alapelvek egységes és kölcsönös végrehajtásáért száll síkra. Külpolitikájában érvényesíti a záróokmány ajánlásait, és ennek megfelelő együttműködésre törekszik minden olyan kormányal, amely elfogadja a békés egymás mellett élés elvét. Ezt abban a meggyőződésben teszi, hogy az aktív részvétel az enyhülési folyamat kibontakoztatásában, a kapcsolatok bővítésében minden országnak és népnek érdeke.

Kezdeményezően részt veszünk a különböző társadalmi rendszerű államok kapcsolatainak sokoldalú fejlesztésében. Az egyenjogúság és a kölcsönös előnyök alapján készvagyunk hosszú távú megegyezésekkel is szabályozott gazdasági együttműködésre mindazon országokkal, amelyek ebben érdekeltek. Szükségesnek tartjuk a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa és a Közös Piac közötti intézményes kapcsolatokat. Ezek megteremtéséhez a KGST megfelelő kezdeményező lépéseket tett. Hívei és megvalósítói vagyunk a valódi kulturális értékek cseréjének, az információ és emberi kapcsolatok szélesítésének, de visszautasítunk minden beavatkozási kísérletet országunk belügyeibe. A Varsói Szerződés más tagállamaival

együtt arra törekszünk, hogy a közép-európai haderők és fegyverzet csökkentésében az egyenlő biztonság elve alapján konkrét eredmények szülessenek.

3. A Központi Bizottság megállapította, hogy a közel-keleti válság megoldásában nem történt előrelépés. Izrael változatlanul megszállva tart arab területeket, folytatja agresszív politikáját, az Egyesült Államok támogatásával fenntartja a feszültséget, és fegyveres összeütközéseket provokál.

A válság fenntartásában érdekelt imperialista körök az arab reakcióval együtt arra törekzenek, hogy megosszák a haladó arab erőket, és megakadályozzák a válság rendezését, az igazságos és tartós béke megteremtését.

A szovjet—egyiptomi barátsági és együttműködési szerződés egyoldalú felbontása árt az egyiptomi és más arab népek ügyének, nehezíti a közel-keleti válság rendezését. Meggyőződésünk, hogy az arab népek igaz ügyét azok a progresszív arab erők képviselik, amelyek az imperializmus és a vele szövethetők nyomásának nem engedve, a haladás nemzetközi erőire támaszkodva továbbra is kitartóan harcolnak az izraeli agresszív következményeinek felszámolásáért.

Pártunk álláspontja változatlanul az, hogy a Közel-Keleten a válságot csak átfogóan, az összes érdekelt fél részvételével lehet rendezni. Ennek feltétele az izraeli csapatok kivonása az 1967-ben megszállt arab területekről, a palesztinai arab nép nemzeti jogainak helyreállítása, a térségben lévő valamennyi állam és nép békéjének, biztonságának szavatolása.

4. Szolidárisak vagyunk Ázsia, Afrika és Latin-Amerika népeinek imperialistaellenes harcával.

Tettekben kifejeződő testvéri szolidaritással támogatjuk Vietnám népét, amely az imperializmus felett aratott tör-

ténelmi győzelme után eredményesen dolgozik hazája egyesítésén és újjáépítésén. Laosz és Kambodzsa népe mellett állunk nemzeti függetlenségének megszilárdításában, a társadalmi átalakulásért folytatott harcában. Támogatásunkról biztosítjuk a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányának és népének igazságos küzdelmét hazája békés, demokratikus egyesítéséért.

Üdvözljük az Angolai Népi Köztársaság megalakulását és függetlenségének megvédéséért vívott sikeres harcát. Az angolai népi erők győzelme ismét bebizonyította, hogy a függetlenségért, a szabadságért küzdők mindig számíthatnak a világ haladó erőinek rokonszenvére, a szocialista országok támogatására. Öszintén kívánjuk, hogy az angolai nép törvényes kormányának vezetésével eredményesen oldja meg országa újjáépítésének feladatait.

Pártunk tagsága, az egész magyar közvélemény határozottan elítéli a fasiszta terrort, amely Chilében és Latin-Amerika más országaiban brutális elnyomással sújtja a népet. Szolidárisak vagyunk azokkal a hazafiakkal, kommunistákkal, demokratákkal, akiket népük igaz ügyének szolgálatáért börtönbe, koncentrációs táborba vetettek. Követeljük Luis Corvalán elvtárs és a törvénytelenül bebörtönzött többi latin-amerikai hazafi szabadon bocsátását.

5. A Központi Bizottság áttekintette pártunknak a legutóbbi ülése óta végzett nemzetközi tevékenységét. Ennek keretében jóváhagyta a kolumbiai, a lengyel, a kubai, a francia, a szovjet, a nyugat-német, a bolgár, a belga és a csehszlovák testvérpárt közel-múltban tartott kongresszusán részt vett küldöttségeink munkáját.

A Központi Bizottság elfogadta a Politikai Bizottság jelentését, és megerősítette al-

(Folytatás a 8. oldalon)

A MUNKA ÜNNEPE

Megállapodás a libanoni béke helyreállításáról

Újabb amerikai hadihajók a Földközi-tenger keleti térségében

Megállapodás jött létre a libanoni nemzeti hazafias erők, a palesztinai ellenállás és Szíria között a libanoni béke helyreállításáról — jelenleg a damaszkuszi rádió. A béke helyreállításáról folytatott tárgyalásokat Jasszer Arafat, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet végrehajtó bizottságának elnöke és Hafez Asszad szíriai elnök vezette. Jasszer Arafat Damaszkuszba érkezett, hogy a szíriai félnek tolmácsolja a libanoni nemzeti hazafias erők álláspontját a béke helyreállításának körülményeiről.

A megállapodás pontjai a következők:

1. A harci cselekmények beállítására, közös álláspont az ellenségeskedések felújítására törekvő bármely féllel szemben;

2. a tűzszünetet ellenőrző libanoni—palesztinai—szíriai legfelsőbb katonai bizottság tevékenységének felújítása az új államfő megválasztásáig; a tűzszünet hatékonyságának szavatolására az új elnök teszi meg az általa szükségesnek tartott további lépéseket;

3. a felek elutasítják Libanon felosztásának bármely formáját;

4. szembehelyezkednek az Egyesült Államok szorgalmazta megoldással;

5. továbbra is támogatják a szíriai fél kezdeményezéseit;

6. elutasítják a libanoni válság nemzetközivé tételének bármely formáját;

7. szembehelyezkednek az azal, hogy az Arab Liga beavatkozzék a libanoni válságba.

Jasszer Arafat Damaszkuszba hazatérve megvitatta Kama Dzsambulattal, a Haladó Szocialista Párt vezetőjével a szíriai fővárosban kötött megállapodás cikkelyeit. Dzsambulattal a találkozó után kijelentette: a libanoni nemzeti front pozitívan értékeli a hétnapos megállapodást.

A Damaszkuszban létrejött megállapodás bejelentése után Bejrútban folytatódott a harcok. A jobboldali politikusok üdvözölték a megállapodást. Pierre Gemajel, a falangista párt vezetője kijelentette, hogy támogatja a szíriai kezdeményezést.

Kamal Dzsambulatt, a Haladó Szocialista Párt elnöke kijelentette, hogy a jobboldal a falangisták vezetésével szántszándékkal a katonapolitikai helyzet kiélezésére törekszik. Céljuk ugyanis az — mondotta —, hogy a robbanékony helyzetet hivatkozva, nyugati segítségért folyamodjanak.

Rasid Karami libanoni miniszterelnök elismerően szölt Szíria libanoni közvetítő szerepéről, és úgy nyilatkozott, hogy az új elnök megválasztásáig mindenképpen szükség

van Szíria libanoni jelenlétére. Ezt az álláspontját azzal támasztotta alá, hogy Libanonnak nincsenek megfelelő katonai eszközei a rend és a nyugalom fenntartásához.

Bejrútban bejelentették, hogy Frangié elnök aláírta az alkotmánymódosítást amelyet a parlament jóváhagyott. Ily módon lehetővé válik az új köztársasági elnök megválasztása.

Rasid Karami miniszterelnök nyilvánosan támogatásáról biztosította Elias Szarkisz, a központi bank kormányzója elnökjelöltjét. Libanoni politikai vezető első alkalommal foglalt állást nyilvánosan a 17 elnökjelölt egyike mellett.

Elutazott Bejrútból Georges Gorse, a francia köztársasági elnök külömbizottja, aki megbeszéléseket folytatott a libanoni vezetőkkel.

Megérkezett Bejrútba a Vatikán jószoigalati küldöttsége, amelyet Mario Brint, a keleti egyházak kongregációjának titkára vezet.

Közben Washington újabb lépéseket tett a libanoni partok közelében cirkáló amerikai haditengerészeti kötelék megerősítésére. Mint a Pentagon szóvivője közölte, a Földközi-tenger keleti térségében jelenleg 10 amerikai hadihajó tartózkodik. A Quadalcanal helikopterhordozó után e térségbe négy amerikai romboló, valamint néhány szállítóhajó is érkezett, fedélzetükön 1700 tengerészgyalogossal. A libanoni partok közelébe irányították a Saratoga repülőgépanyahajót is.

A Pentagon szóvivője az amerikai hadihajók összevonását a Libanonban tartózkodó amerikai állampolgárok „esetleges sürgős kitelepítésével” indokolta. Washingtonban azonban sokan vélekednek úgy, hogy az Egyesült Államok legújabb erőfítogatásával politikai és katonai nyomást kíván gyakorolni Libanonra, nehogy az ottani fejlemények Washington szempontjából kedvezőtlen fordulatot vegyenek.

A TASZSZ szovjet távirati iroda idézte a Pravda állásfoglalását a libanoni partok közelében végzett amerikai flottamozdulatokról. A Pravda „Mi szükség volt erre?” című állásfoglalása megállapítja: „A Pentagon bejelentette, hogy növeli az amerikai hadihajók létszámát a libanoni partoknál. Felvetődik a kérdés, hogy mi szükség volt erre. Az a mítosz, hogy ezek a hajók az amerikai állampolgárok kitelepítésének esetére tartózkodnak a helyszínen, már régen lejárt lemez. Az ilyen cselekedetek semmiben sem különböznek a csődött mondott ágyúzásad-politikától, amelyhez már korábban is folyamodtak némelyek.

A szovjet kormány sürgeti az atomfegyver-kísérletek teljes beszüntetését

A szovjet kormány megbízásából Jakov Malik, a Szovjetunió állandó ENSZ-képviselője jegyzéket nyújtott át Kurt Waldheimnek, az ENSZ főtítkárnak az atomfegyver-kísérletek általános és teljes eltiltásáról szóló szerződés megkezdéséről.

A szovjet kormány megállapítja: a nukleáris háború veszélye kiküszöbölésében és a fegyverkezési hajszá megszüntetésében különös jelentőségű az atomfegyver-kísérletek általános és teljes eltiltásának problémája. E probléma fontosságát ismét aláhúzza Leonid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtítkára a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXV. kongresszusán.

Az ENSZ-közügyülés 30. ülészaka döntő szavazattöbbséggel, a Szovjetunió javaslatára jóváhagyta azt a határozati javaslatot, amely felhívással fordult minden nukleáris fegyverrel rendelkező államhoz, hogy kezdjenek tárgyalásokat

az atomfegyver-kísérletek általános és teljes eltiltására vonatkozó megállapodás elérése céljából.

A Szovjetunió kijelenti, hogy kész részt venni az atomfegyver-kísérletek általános és teljes eltiltásával foglalkozó tárgyalásokon a közgyűlés szóban forgó határozatának megfelelően.

Olyan nemzetközi szerződés megkötése, amely törvényen kívül helyezne minden nukleárisfegyver-kísérletet, halatlan mértékben hozzájárulna a fegyverkezési hajszá korlátozásához, és ezzel elősegítené az enyhülési folyamat további fejlődését és elmélyülését, a nukleáris konfliktus veszélyének elhárítását — hangzik a jegyzék.

A Szovjetunió ENSZ-képviselője kérte, hogy a közgyűlés hivatalos dokumentumként terjesszék elő a jegyzéket, és vegyék fel azt az ENSZ-közügyülés 31. ülészakának előzetes napirendjére.

Frangié aláírta az alkotmánymódosítást Nincs többé akadálya az új libanoni államfő megválasztásának

Fontos mozzanat következett be a libanoni válságban: Frangié elnök aláírásával törvényerőre emelte azt az alkotmánymódosító határozatot, amely lehetővé teszi, hogy az államelnök mandátumának lejártá előtt az országban új államfőt válasszanak. Az állomány ilyen értelmű módosítását a libanoni parlament egy héttel ezelőtt hagyta jóvá.

Karami miniszterelnök — aki újságírókkal közölte az aláírás tényét — azt is bejelentette, hogy az elnök az immár törvényerőre emelkedett módosítást elküldte Kamal Asszadnak, a parlament elnökének, aki ezek után megszervezi az új köztársasági elnök megválasztását.

Kedvező előjel, hogy mind a jobb-, mind a baloldali libanoni erők üdvözölték azt a damaszkuszi megállapodást, amely Szíria, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet és a libanoni nemzeti hazafias erők között jött létre a libanoni béke helyreállításáról.

A tizenhat napja tartó tűzszünetet azonban — a kedvező politikai fejlemények ellenére — újra meg újra fegyverporogás zaja tör meg. Bejrútban továbbra is működnek az orvlövészek és az emberrablók.

Georges Gorse volt miniszter, a francia kormány Libanonba küldött megbízottja, visszaérkezett Párizsba és kijelentette: a béke kilátásai Libanonban ugyan még nem nagyon világosak, mindenesetre megindult egy politikai folyamat, amely új köztársasági elnök megválasztásához vezet.

Gorse Bejrútból történt elutazása előtt tartott sajtótervezetleten utalt rá, hogy a francia kormány hajlandó részt venni egy, Libanon biztonságának szavatolására irányuló rendszerben. A Quotidie de Paris szerint ez a kijelentés úgy értelmezendő, hogy a francia kormány hajlandó csapatokat küldeni Libanonba, ha azt a libanoni kormány kéri.

ÉLES HATALMI HARC FOLYIK A MAÓISTA VEZETŐSÉGBEN

A Zsenmin Zsipao, a Kínai Kommunista Párt központi lapja terjedelmes vezércikkét közzölte, amelyben elismeri, hogy éles hatalmi harc folyik a maóista vezetésben, valamint elégedetlenség tapasztalható Kínában a fennálló rendszerrel szemben.

A lap cikkében, amely a Tienanmen téren április elején lezajlott eseményekkel foglalkozik, azt írja, hogy ez a politikai incidens megmutatta a jelenleg Kínában folyó „osztályharc törvényszerűségeit és sajátosságait”. A Zsenmin Zsipao elismeri, hogy a Kínai Kommunista Párton belül „két vonal harca” folyik, amely úgy jellemezhető, mint „két antagonisztikus osztály élethalálharc”.

A Zsenmin Zsipao, mielőtt megkísérli az „osztályharc” jelszavaival leplezni az országban kiéleződött helyzetet, akarva-akaratlanul kénytelen elismerni, hogy Kínában hatalmi harc folyik. A lap többek között emlékeztet arra, hogy még tavaly júliusban, augusztusban és szeptemberben Kínában „politikai híresztelések terjesztése folyt”, tömeges méretekben „megdolgozták a közvéleményt”, „intrikákat szöttek és ösztönözték a zavargások részvételét”. Mint a lap írja, némelyek nyíltan cselekedtek: „olyan jelszavakat és verseket” ragasztottak ki, amelyek támadták Mao Ce-tungot és a maóista vezetés egyes más személyiségeit. A Zsenmin Zsipao szerint ezek az emberek szakadást próbáltak előidézni a KKP Központi Bizottságában és bomlasztó tevékenységet folytattak a pártban.

A kínai vezetés, mint a Zsenmin Zsipao cikkéből kitűnik, ezeket az embereket „ellenforradalmi mozgalom” részesének tünteti fel. A nemrég történt incidens — írja a lap — azt mutatja, hogy „valóban léteznek ellenforradalmárok, sőt ellenforradalmi tevékenységük a legszorosabban összefonódik a pártban belüli kapitálisok cselszövésével, amelyek a restaurációra és a múlthoz való visszatérésre irányulnak”.

Mint a lap írja, ezek az emberek titokban leveleket írtak a párt központi bizottsága számára azzal a követeléssel, hogy Teng Hsziao-ping „foglalja el a miniszterelnöki tisztséget”. A Zsenmin Zsipao Teng Hsziao-pinget a burzsoázia és a kapitálisok osztálya képviselőjének tünteti fel. Ő „ezeknek az ellenforradalmároknak a fő képviselője” — írja a lap.

A Zsenmin Zsipao sürgeti „az ellenforradalmárok leteremtését, az osztályharc fokozását”, vagyis más szóval annak a kampánynak a folytatását, amely a Mao Ce-tung számára nem kívánatos elemek eltávolítására irányul.

Mint azonban ebből a cikkből kitűnik, nem az osztályharcról van szó, hanem az ellentmondások kiéleződéséről a maóista felső vezetésben.

LENIN-ÉVFORDULÓ

Jurij Andropov ünnepi beszéde Moszkvában

Moszkvában a Kreml kongresszusi palotájában ünnepi ülésen emlékeztek meg Vlagyimir Iljics Lenin születésének 106. évfordulójáról. Az ünnepi ülés elnökségében foglaltak helyet *Leonyid Brezsnyev*, az SZKP főtitkára, *Alekszej Koszigin*, a miniszterelnök, *Nyikolaj Podgornij*, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke, az SZKP Politikai Bizottságának tagjai, valamint a párt és a szovjet állam más vezetői.

Jurij Andropov, az SZKP Politikai Bizottságának tagja mondott ünnepi beszédet.

Beszédének bevezető részében szólt az évforduló történelmi jelentőségéről, a belpolitikai feladatokról, majd a külpolitikai kérdésekre rátérve, így folytatta:

— A Szovjetunió Kommunista Pártjának külpolitikai tevékenysége arra irányul, hogy tovább fokozza a szocialista közösség erejét, fejlessze a gyarmati uralom alól felszabadult országokkal való együttműködést, s olyan változást érjen el a nemzetközi életben, amelynek eredményeként a békek egymás mellett élés elvei az államközi kapcsolatok alapjává válnak.

Lenin a néppel való egységben látta a párt erejét. A szovjet emberek jól tudják — hangsúlyozta *Jurij Andropov* —, hogy az SZKP mindent az emberek nevében, az emberek érdekében tesz. „Országunkban felépült a fejlett szocialista társadalom. A szovjet nép valamennyi eredménye elválaszthatatlanul összefonódott a lenini párt tevékenységével. Minél előbbre jut társadalmunk a fejlődés útján, minél nagyobbakká válnak belpolitikai és nemzetközi feladatai, annál inkább nő a pártnak mint a társadalom vezető és irányító erejének, a munkásosztály, minden dolgozó és az egész nép politikai élcsapatának szerepe.”

Lenin azt tanította — hangsúlyozta a szónok —, hogy a szocialista forradalom és átalakulás csupán a munkásosztály vezetésével valósítható meg sikeresen. A munkásosztály politikai vezető szerepe, bármilyen formában valósuljon is meg a legszélesebb társadalmi bázisra, széles osztályszövetségre támaszkodik, és kifejezi a dolgozók többségének legmélyebb érdekeit. A Szovjetunió öszzépi állam. Össznépi állam nemcsak azért, mert végrehajtja az egész nép akaratát, hanem azért is, mert az állam irányító szervei egész tevékenységüket a dolgozó tömegek támogatásával és közvetlen részvételével folytatják.

A demokráciának mindig osztálytartalma van

A szocializmus természeténél fogva demokratikus — mondotta *Andropov* —, hiszen nem létezhet és nem fejlődhet, ha nem vonja be az aktív politikai alkotó tevékenységbe, a társadalom és az állam irányításába a dolgozók sok milliói erejét. Nem mond ellent ennek a megállapításnak az a tény sem, hogy a szocializmus győzelméért vívott harc során országunkban a munkásosztály vezető szerepe egy meghatározott szakaszban mint a proletáriátus diktatúrája valósult meg.

A proletárdiktatúrát a demokráciával szembeállítani igyekvő nézetekről szólva *Andropov* a továbbiakban megállapította: „Lenin nem a demokráciával, hanem a töké uralmától elválaszthatatlan burzsoáz diktatúrával állította szembe a proletáriátus diktatúráját. A töké diktatúrája, vagyis a burzsoázia politikai hatalma még a legfejlettebb polgári demokráciákban is létezik. A lenini tanítások értelmében a demokráciának mindig osztálytartalma van. Nincs demokrácia általában, csupán vagy polgári, vagy szocialista demokrácia van. A kommunizmus nagy jelentőséget tulajdonítanak azoknak a demokratikus jogoknak és szabadságjogoknak, amelyek a töké uralmának körülményei között vívott kitaró harc eredményeként valósultak meg.

Ezek azonban nem változtatják meg a polgári demokrácia osztályjellegét. Az igazi népi hatalmat csupán a szocializmus biztosíthatja.”

A szocialista társadalomnak is megvannak a saját törvényei. A szovjet törvények megtestesítik a munkásosztály, valamennyi dolgozó akaratát. Ezeket az ország valamennyi állampolgárának, tisztességétől függetlenül, tiszteletben kell tartania. A szovjet törvények senkinek sem biztosítanak jogot arra, hogy kárt okozzon a közösségnek, megsértse a társadalom rendjét.

A továbbiakban emlékeztetett Leninnek arra a megállapítására, hogy minden nemzet eljut a szocializmushoz, de a szocializmus elérésének útjai nem egyformák. „Az élet tökéletesen bebizonyította ennek a megállapításnak a helyességét. Ugyanakkor bármilyen különbözők legyenek is a körülmények, bármilyen különbözők legyenek a szocializmus elérésének útjai, a történelmi folyamatnak vannak alapvető törvényszerűségei, amelyeket nem lehet megváltoztatni és nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ezek közé a törvényszerűségek közé tartozik, hogy a szocialista átalakítás megköveteli a munkásosztály és szövetségesei államhatalmának megteremtését, olyan hatalom megteremtését, amely képes megvédeni a forradalom vívmányait.”

„A szocialista közösség mind mélyebb hatást gyakorol a nemzetközi események egész menetére, embermilliók gondolkodására és érzéseire. Már létrejöttek és évről évről erősebbé válnak ezek a garanciák, amelyek biztosítják, hogy egyetlen agresszor, illetve az agresszorok egyetlen koalíciója sem képes felülkerekedni a szocializmuson. Mindazonáltal az a kérdés, hogy miképpen és milyen alapokra kell épülnie a szocialista és a kapitalista világ közötti viszonyoknak, mit sem veszített jelentőségéből és élességéből, minthogy a háború és béke kérdéseiről van szó. Ez a kérdés pedig — mint azt az SZKP XXV. kongresszusán több ízben kiemelték — változatlanul korunk legfontosabb kérdése” — mondotta *Andropov*.

Új módon vetődik fel a háború és béke kérdése

„Ma azonban — folytatta — e korántsem új kérdés új módon vetődik fel és megoldása is új módon történik. Összefüggésben van ez mindazokkal az új elemekkel, amelyek a nemzetközi viszonyokban a szocializmus erejének és nemzetközi befolyásának növekedésével jönnek létre.” A szónok ezzel összefüggésben jelentékeny tényezőként említette a munkásmozgalom további fellendülését és a népek nemzeti felszabadító küzdelmében aratott győzelmeket. „Az új kérdésfelvetés és az új megoldás szükségessége — mondotta — összefügg az óriási pusztító erejű fegyverek megjelenésével is, ami egy esetleges háború következményeit valóban katasztrófalássá teszi. Mindez együttvéve egyfelől megteremti a reális feltételeit, másfelől pedig a feltétlen szükségességét annak, hogy csökkentsék, távolítsák pedig véglegesen elhárítsák az új világháború veszélyét, vagy másképpen kifejezve ugyanazt, kiszélesítsék a békek egymás mellett élés határait.”

„A párt most már nem a békek lélegzethozójának elérését tűzi célul maga elé, hanem a szilárd és igazságos béke megteremtését a földön.” — A béke megszilárdításának útja nem volt könnyű — emlékeztet a szónok —, de a Szovjetunió, erejét nem kimélve, a maga elé tűzött céltól soha el nem térve haladt ezen az úton, s fog haladni a jövőben is.

„Az SZKP — folytatta *Andropov* — következetes, állhatatos és őszinte békepolitikáját folytatva, egyszersmind szilárdan a proletár nemzetközi szocializmus, a szabadságért és társadalmi haladásért küzdő

népek melletti szolidaritás platformján áll. Ebben nincs semmiféle ellentmondás.”

A Szovjetunió arra törekszik, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok versengése legyen mentes a katonai versengéstől, legyen konstruktív, nem pedig romboló jellegű. Az ilyen verseny nagy teret nyit a kölcsönösen előnyös együttműködés előtt is. „Ami az ideológiai küzdelmet illeti, a kommunizmus véleménye szerint ezt senki sem teheti semmissé, ugyanúgy, ahogy általában az osztályharcot sem lehet semmissé tenni.” A békek egymás mellett élés elvei azonban azt követelik, hogy az eszmék harcának ürügyén ne történjen beavatkozás egymás belügyeibe.

A Szovjetunióknak szüntelenül hazugság- és rágalomhadjáratokkal kell szembenéznie, s olyan formában próbálnak propagandaháborút viselni, amely, mely egy korábbi korszakban, a „hidegháború” korszakában volt szokásos, s melyet kétségkívül el kell vetni jelenleg. Az enyhülés feltételezi a kulturális kapcsolatok kiszélesítését, az emberek közötti kontaktusok és az információcsere bővítését. A Szovjetunió — emlékeztetett *Andropov* — több megállapodást írt alá ebben a tárgyban, s ezeket szigorúan meg is akarja tartani.

Azzal kapcsolatban, hogy az enyhülés ellenfelei fokozzák kampányukat, *Andropov* megállapította: „Az enyhülési folyamat fejlődésének megtorpanása, s még inkább a visszaesés — akár ideiglenesen is — nagyon sokba kerülhet, s nemcsak az anyagi eszközök céltalan fecsérlését, hanem a nemzetközi helyzet veszélyes kiéleződését is előidézheti.”

Peking az enyhüléssel szembeni blokk része

A béke és az enyhülés ellenfelei nemzetközi tömbjéről szólva *Andropov* hangoztatta: „A hadipari komplexum, az imperialista reakció, a fasiszták és a gyarmatosítók mellett ez a tömb magában foglalja a maóista kínai vezetést is. Peking leplezetlenül gyűjtögető célokat tűzött maga elé az enyhülés megállítására: az államok közötti bizalmatlanság és ellenségeskedés szítására, katonai konfliktusok ki-provokálására tör.”

Andropov végezetül hangoztatta, hogy a kommunizmus a proletár nemzetközi szocializmus dicső hagyományait követve, saját egységfrontjuktól, szolidaritásuktól állítják szembe a béke és a társadalmi haladás ellenségeinek nemzetközi tömbjével. Manapság nincs jobb módja annak, hogy kifejezzék tiszteletüket Lenin emléke előtt, mint ezeknek a követelményeknek és feladatoknak a kitűzése, s a fardadlatlan munka e feladatok végrehajtásáért.

Ford állásfoglalása a szovjet-amerikai SALT-tárgyalások folytatása mellett

Ford amerikai elnök „Az amerikai forradalom leányai” elnevezésű jobboldali nőszervezet washingtoni kongresszusán mondott beszédében a további fegyverkezést sürgette és azt mondta, hogy „az Egyesült Államok nem hangozik majd használni katonai erejét, ha azt a nemzeti érdekek szükségessége teszik”. Bár nem említette *Ronald Reagan* nevét, képtelenségnek minősítette ellenállásának vádjait, hogy az ország katonai szempontból elmaradna a Szovjetunió mögött.

— A Ford-kormány — mondotta az elnök — tavaly a katonai kiadások tízszázalékos növelését javasolta, az idén pedig további 14 százalékos emelését javasolja. Az utóbbi a legnagyobb mértékű emelkedés a koreai háború (az 50-es évek eleje) óta.

Ford egyúttal kijelentette: — Folytatjuk a stratégiai fegyverkorlátozási tárgyalásokat a

KÖZEL-KELET

Tárgyalnak a libanoni politikai erők

Jordánia és Líbia helyreállítja diplomáciai kapcsolatát

A libanoni baloldali és jobboldali erők politikai vezetői külön-külön megbeszélést tartottak az ország helyzetéről és a politikai kibontakozás lehetőségeiről. Ugyancsak ülést tartott a szíriai-libanoni-palesztin katonai vegyes bizottság, amelynek egyik fő feladata az újabb tűzszünet szavatolása.

Frangie libanoni elnök a Bejrúttól északra levő Dzsunieh helységben találkozott a jobboldali keresztény vezetőkkel. *Chamoun* belügyminiszter a megbeszélés után kijelentette, hogy a keresztény vezetők később alakítják ki végleges álláspontjukat.

Az *Ahdabb* tábornok ellenőrzése alatt álló rádióállomás közvetítette a baloldali erők sürgette: válasszák meg Libanon új köztársasági elnökét.

A tűzszünetet a libanoni főváros több pontján is megsértették.

Izraeli őrnaszádok tüzet nyitottak egy palesztin menekült-

táborra, amely Tyr, libanoni várostól délre fekszik.

Faruk Kaddumi, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet politikai osztályának vezetője Narita Tomomival, az ellenzéki Japán Szocialista Párt vezetőjével tárgyalt Tokióban.

Ammanban hivatalos közleményben jelentették be, hogy Jordánia és Líbia elhatározta diplomáciai kapcsolatainak helyreállítását. A két ország között 1970-ben Líbia elhatározása nyomán szakadtak meg a diplomáciai kapcsolatok, amikor a jordániai hadsereg harcot indított a Palesztin Felszabadítási Szervezet ellen.

A turistaként Jordániában tartózkodó *Huda Abdel Naszsz* asszony, a néhai egyiptomi elnök lánya, az Al Deszturn jordániai napilapnak adott nyilatkozatában határozottan visszautasította az apját ért támadásokat és bírálatokat. Kifejtette, hogy ez a hadjárat amelynek célja a nasszerizmus eszméjének megsemmisítése — meghiúsult.

Újabb Izrael-ellenes tüntetések Jerikóban

Újabb heves tüntetésekre került sor a ciszjordániai Jerikóban. A kilenc éve tartó izraeli megszállás és további zsidó települések létesítése ellen tüntető arab lakosság a város utcáin maglyába rakott régi kerékabroncsokat gyűjtött fel és közpárossal fogadta a tömeg szétoszlására kivezényelt izraeli karhatalmi erőket. Több arab diákot őrizetbe vettek.

A Jordán folyó Izrael megszállta nyugati partvidékének arab városában megerősített

izraeli járőrök cirkálnak. Tulkarmban továbbra is kijárási tilalom van érvényben. A város központját és a közeli menekülttábor katonaság zárta körül.

Nabluszkban, Dzsenninben és Kelet-Jeruzsálemben bezárták az iskolák. Jeruzsálemben izraeli rendőrök gumibotokkal verték szét arab diáklányok tüntetését. A tüntetők a PFSZ zászlóit lobogtatták, s jelszavukban támogatásukról biztosították a Palesztinai Felszabadítási Szervezetet.

Befejezte tavaszi ülészakát a genfi leszerelési bizottság

Befejezte munkáját a leszerelési bizottság tavaszi ülészakája. A bizottság záróülésén felszólalt *Alekszej Roscsin*, a Szovjetunió képviselője is.

Beszédében emlékeztetett arra, hogy a szovjet delegáció a legaktívabban részt vett a bizottság ülésein, annak a kérdésnek a megvitatásában, amely a tömegpusztító fegyverek új fajtái és új rendszereiről kidolgozásának és előállításának megtiltására vonatkozik. A Szovjetunió által ebben a kérdésben előterjesztett szerződés-tervezetnek az a célja, hogy megakadályozza olyan fegyverek kidolgozását és felhasználását, amelyek a mostaniaknál is pusztítóbbak lehetnek.

A leszerelési bizottság nagy figyelmet fordított arra a Szovjetunió kezdeményezésére, amely előterjesztett javaslatra, amely a természet környezetet katonai célú megváltoztatásának eltiltását indítványozza. Sok küldött elégedettségének adott hangot azzal kapcsolatban, hogy ebben a kérdésben közös szovjet-

amerikai megállapodástervezetet terjesztenek elő. *Alekszej Roscsin* kifejezte reményét, hogy a megállapodás szövegében — az ENSZ-közgyűlés kívánalmának megfelelően — még 1976-ban megegyeznek.

A leszerelési bizottságban nagy figyelmet szenteltek a vegyi fegyverek betiltásának is. A Szovjetunió, más szocialista országokkal együtt, még 1972-ben megállapodástervezetet terjesztett a bizottság elé, amely megtiltja vegyi fegyverek kidolgozását, előállítását és felhasználását, s e fegyverek megsemmisítéséről is rendelkezik.

A nukleáris háború veszélyének csökkentésével kapcsolatos kérdéseket érintve *Roscsin* emlékeztetett rá, hogy a Szovjetunió javaslatot tett olyan nemzetközi szerződés megkötésére, amely az atomfegyver-kísérletek általános és teljes megszüntetését írta elő.

A szovjet delegátus a továbbiakban rámutatott: a nemzetközi béke és a népek biztonságára megvárásból fakadó feladatokat szolgálja az a fontos javaslat, amelyet *Leonyid Brezsnyev*, az SZKP KB főtitkára az SZKP XXV. kongresszusán elhangzott beszámolójában terjesztett elő olyan világszerződés megkötéséről, amely kiiktatná az erő alkalmazását a nemzetközi kapcsolatokból. Ez a javaslat előírja a szerződés aláírásának arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy az egymás közötti viták megoldásakor tartózkodnak bármilyen fegyverfajta, köztük a nukleáris fegyverek alkalmazásától.

A bizottság záróülésén felszólalt *Joseph Martin* amerikai küldött is és kifejtette az Egyesült Államok álláspontját a leszerelés kérdéseiről.

Az amerikai küldött a nukleáris fegyverkísérletek általános és teljes betiltásáról szólva a helyszínen végzett nemzetközi ellenőrzés szükségességét ismételte meg.

A bizottság záróülésén felszólalt még Svédország, Nagy-Britannia, Kanada és Hollandia képviselője. Valamennyien kiemelték a nukleáris fegyverkísérletek általános és teljes betiltásának jelentőségét.

Meghiúsított puccskísérlet Szudánban

Abdel Alier szudáni alelnök sajtónyilatkozatban jelentette be, hogy „katonai lázadásra irányuló összeesküvés” leplezték le és zúztak szét az ország déli körzetében. A puccskísérlet vádjával letartóztatták a tartományi parlament három tagját. Az összeesküvés „katonai lázadás színterét, bizonyos személyek meggyilkolását, szabotázsakciók végrehajtását és a helyi törvényhozás gépezetének megbénítását tervezte.”

A terhelt jogai a büntetőeljárásban

A büntetőeljárásban részt vevő személyek közül az egyik, a „főszereplő” a terhelt. A törvény meghatározza a terhelt fogalmát is; azt tekintik terheltnek, akivel szemben a büntetőeljárás folyamatban van. (A terheltet a nyomozás során gyanúsítottak, a bírósági eljárásban vádlottak, a büntetés jogerős kiszabása után elítéltek nevezik.)

a terhelt eljárási jogai semmiben se szenvedjenek sérelmet.

Az alapelvek hangsúlyozzák, hogy a hatóságok tartoznak az eljárás résztvevőit — tehát a terheltet is — jogairól tájékoztatni és kötelességeikre figyelmeztetni.

Vizsgáljuk meg a gyanúsított büntetőeljárási jogait! A terhelt mindenekelőtt jogosult megismereni, hogy milyen büntetési cselekmény miatt indult, illetőleg folyik ellene büntetőeljárás. Fontos lehet a nyomozási cselekményeknél a személyes jelenlét. A gyanúsított a nyomozási cselekményeknél akkor lehet jelen, ha ezt a büntetőeljárás törvény megengedi. Ilyen lehetőséget biztosít a törvény a gyanúsított számára a szakértő meghallgatásánál, a szemlénél, a bizonyítási kísérletnél és a felismerésre való bemutatásnál.

A szemlével kapcsolatban a terheltnek nemcsak jogosultsá-

ga van, hanem kötelessége is. A törvény értelmében mindenki köteles a szemlének magát alávetni, a birtokában levő tárgyat pedig szemle céljából a hatóság rendelkezésére bocsátani. A terhelt erre kényszeríthető is. — Fontos joga a terheltnek, hogy az ügy iratait a nyomozás befejezését követően megtekintheti. A törvény ezen rendelkezéséből következik, hogy a nyomozás befejezése előtt nincs mód az ügy iratainak tanulmányozására. Az ilyen jellegű kérelem tehát nem teljesíthető. Viszont a nyomozás során is megtekintheti a terhelt a saját vallomásától és azokról az eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett. Megtekintheti a szakvéleményt és az egyéb iratokat, de csak akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti. A terhelt

előzetes letartóztatásban levő terhelt és a védő kapcsolata. Mindenekelőtt kiemelt, hogy az előzetes letartóztatott eljárási jogainak gyakorlásában, így különösen a védekezésre való felkészülésben, nem korlátozható. Az előzetes letartóztatás védőt választhat, illetve védő kirendelését kérheti.

védőt választhat, illetve védő kirendelését kérheti.

Kötelező védelem esetén a hatóság felhívja a terhelt figyelmét arra is, hogy amennyiben három napon belül nem halad meg védőt, azt a hatóság rendeli ki. (A védővel való zavartalan beszélgetésnek tárgyi előfeltételei is vannak. Ma már általában nagyon kulturált körülmények között tud beszélni az előzetes letartóztatásban levő terhelt a védőjével.)

A büntetőeljárás törvény alapelveként deklarálta az anyanyelv használatának jogát. A büntetőeljárásban mind szóban, mind írásban mindenki anyanyelvét használhatja. Ha a nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során anyanyelvét kívánja használni, tölmácsot vesznek igénybe.

A büntetőeljárásban fontos aktus a terhelt vallomása. A büntetőeljárás törvény szerint a terheltnek módot kell adni

a nyomozás iratait megtekinthetik.

Ebből a célból a fogva levő gyanúsítottat elő is állíthatják. A gyanúsított és a védő az iratok megismerése során a nyomozás kiegészítését indítványozhatja, egyéb indítványokat és észrevételeket tehet. Ha a nyomozás kiegészítését nem indítványozzák, vagy az indítványt elutasították, illetőleg a nyomozást kiegészítették, a nyomozó hatóság a nyomozás befejezését közli a gyanúsítottal és a védővel.

A büntetőeljárás törvény

A hatóság határozata vagy intézkedése elleni panasznak

— ha az eljárási törvény kivétel nélkül — nincs használati hatálya. Kivételesen indokolt esetben a hatóság a határozat vagy az intézkedés végrehajtását a panasz elbírálásáig felfüggesztheti.

A panaszt a határozat közlésétől, illetőleg az intézkedésnek vagy az intézkedés elmulasztásának a panaszra jogosult tudomására jutásától számított nyolc napon belül lehet a hatóságnál megtenni. Ha a hatóság a panasznak nem ad helyt,

figyelmet fordít a terhelt kiskorú gyermekére.

Az előzetes letartóztatást elrendelő hatóság a terhelt meghallgatása után a felügyelet nélküli maradó kiskorú gyermeket gondozás céljából a hozzátartozóknak, illetőleg az arra alkalmas más személyeknek vagy intézményeknek haladéktalanul átadja, és erről a gyámhatóságot értesíti.

Lehetséges, hogy az előzetes letartóztatás miatt őrizetlenül maradtak a terhelt ingóságai, vagyontárgyai, lakása. Ezért az eljárási törvény ugyancsak az előzetes letartóztatást elrendelő hatóság feladatává teszi, hogy a terhelt vagyonának és lakásának biztonságba helyezését gondoskodják. Az előzetes letartóztatásban levő terhelt később is kérheti a hatóságoktól ezt az intézkedést.

Az előzetes letartóztatás foganatosítását az 1966. évi 21. sz.

a védekezés lehetőségét biztosítja az a rendelkezés is,

hogy az előzetes letartóztatott rendszeres termelő munkával csak kérelmére, az ügyész hozzájárulásával foglalkoztatható — ha ez a büntetőeljárás sikerét nem veszélyeztetné. (A termelő munkával ugyanis nem akarják alvoni az időt a terheltől, hogy saját bűnügyével foglalkozzék.)

Nincs megfosztva az előzetesen letartóztatott attól a lehetőségtől sem, hogy kérje az előzetes letartóztatás megszüntetését. Ebben a kérdésben természetesen az ügyész, illetve a bíróság határoz. A jogszabály értelmében ugyanis az előzetes letartóztatott a büntetés-végrehajtási intézetből csak az ügyész vagy a bíró-

tott védőjével az első kihallgatás után szóban, ellenőrzés nélkül, illetve írásban, ellenőrzés mellett érintkezhet. Már a gyanúsítás közlése után figyelmeztetni kell a gyanúsítottat arra, hogy

arra, hogy a vallomását összefüggően előadhassa. A terheltnek joga van a vallomást megtagadni, és ezzel az eljárás folytatását nem akadályozza, és lényegében lemond a védekezésről a módjáról.

A büntetőeljárásban fontos szerepet játszanak a határidők. Előfordulhat, hogy a terhelt saját hibáján kívül határidőt mulaszt. Ilyen esetben igazolásként van helye. Az igazolási kérelmet az elmulasztott határidő utolsó napjától, illetőleg a határnapotól számított 8 napon belül lehet előterjeszteni. Az igazolási kérelméről az a hatóság határoz, amelynek eljárása során a mulasztás történt, jogorvoslat elbírálása esetén a jogorvoslat elbírálására jogosult hatóság.

Ha a hatóság a nyomozást elvégezte, a gyanúsítottat és a védőt értesíti, hogy

külön rendelkezést tartalmaz a nyomozás során előterjesztendő jogorvoslati kapcsolatokban. Akinek a hatóság határozata, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása sérti jogait vagy érdekeit, emiatt panasszal élhet. Nincs helye panasznak a feljelentés kiegészítése során végzett eljárási cselekmények, a nyomozás elrendelése, a vádemelés, továbbá a bizonyítási körébe tartozó nyomozási cselekmények elrendelése és sorrendje miatt.

az iratokat huszonnégy órán belül a panasz elbírálására jogosult ügyésznek, illetőleg a felettes ügyésznek küldi meg, s egyben a hatóság nyilatkozik a panaszra nézve. Az ügyész, illetőleg a felettes ügyész a panaszt nyolc napon belül elbírálja. A panasz elbírálásáról a panasztevőt a hatóság értesíti.

Szólni kell az előzetes letartóztatásban levő terhelt egyéb érdekeinek védelméről.

A törvény

törvényerejű rendelet szabályozza. A végrehajtásáról rendelkező utasítások több biztosítékát teremtik meg annak, hogy az előzetes letartóztatott büntetőeljárási jogai maradéktalanul érvényesüljenek. Így az előzetes letartóztatottat más nyomozó hatóság csak akkor hallgathatja ki, ha ezt az ügyben eljáró ügyész vagy annak felettes engedélyezi. Fontos rendelkezés, hogy az előzetes letartóztatott részére a büntetőeljárás kapcsolatban küldött hatósági iratokat haladéktalanul kézbesítik. Az előzetes letartóztatott az iratokat — vádirat, ítéletkiadmány, jegyzőkönyv stb. — tanulmányozhatja, és az eljárás jogerős befejezéséig magánál tarthatja.

Lényegében

ság rendelkezése alapján helyezhető szabaddá. Kivételesen, ha az előzetes letartóztatott a nem jogerős ítéletben megállapított szabadságvesztést kitöltötte. Ilyen esetben a szabaddá helyezésre a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka ad utasítást. A fentiekben ényegében a gyanúsítottat — tehát a terheltet — a nyomozás szakaszában megillető jogokról szólnunk. Látni kell, hogy ezek a büntetőeljárási jogok minden terheltet megilletnek, a jogerős ítéletig hatályosak, és a joggyakorlását nem befolyásolhatja az előzetes letartóztatás ténye sem.

Dr. G. I.

„Mennyit kaphatok ezért...?”

Előfordulhat, hogy valaki tudtán kívül bűncselekményt követ el. Ha megnezzük azonban az egyes eseteket, kiderül, hogy mindig van egy pont, ahol meg kellett volna állni. Zsuzsa ezt elmulasztotta.

— Nem gondoltam, hogy ez bűncselekmény...

— Ez nem menti fel a felelőségre vonás alól.

A rendőrségen azt mondták, hogy az utolsó ötven esetet vállalnom kell.

— Nyilván úgy értették, hogy itt már a maga részéről is fennállt a szándékosság. Magyarul: tudta, hogy csalás, amit csinálnak, mégis belement.

— Ott akartam hagyni...

— Miért nem tette?

— Talán gyenge voltam... Később összevesztünk.

★

Zsuzsa csinos, fiatal lány. Intézetben nőtt fel. Tizenkilenc éves korában, amikor kikerült az intézetből, „önállította magát”, vagyis nem ment vissza a szüleihez, hanem olyan munkahelyet keresett, amelynek munkásszállása volt.

Egy üzemi konyhán dolgozott felszolgálóként. Megakadt rajta a fiúk szemé. Ő ezzel nem sokat törődött, mert „szakértők” is felfigyeltek rá: hogy, hogy nem, fényképész társaságba keveredett. Itt ismerkedett meg későbbi életársával és a büntetésével.

Zsuzsa otthagyja a szállást, és a fiatalemberhez költözik. Magánügy, hogy meddig érték meg egymást, és miért veszték össze. Az ügy szempontjából ennek nincs jelentősége. Hiszen különben is összefüggő volt az utcán Dobos Gáborral, s akkor legfeljebb miatta hagyja ott az élettársát.

★
A családban nagy esemény az újszülött érkezése. Némelyik szülő még akkor is hordja tárcájában az újszülött fényképét, amikor a gyerek már iskolássá serdült. Kicsit talán divat is felsorakoztatni a képeket: ilyen volt egy napos korában... itt kéthónapos... ekkor ült... állt... ment... óvodás... és így tovább.

K-ék éppen fürdetéshez készülődnek. Csabika négyhónapos, és imádja a vizet. Csengetnek. Egy rokonserves fiatalember és egy csinos lány lép be. Hallották, hogy kisbaba van a házban — mondják — ők egy gyermekfényképész megbízottak. Ötszáz forintért gyönyörű sorozat készült a babáról. A megrendelő kétszáz forint előleget ad.

— O, milyen kár, hogy nem most fényképeznek — szontyolódik el az anyuka.

— Milyen jó lett volna fürdés közben...

— Van valamilyen igazolásuk? — gyanakszik az apuka.

— Hogyne! — mondja az üzletkötő. — Parancsoljon, a személyi igazolvá-

nyom. Adok nyugtát, ráírom a címet és a személyi igazolványom számát.

★
Az „üzletkötők” szinte beutazták az országot. Járta Balassagyarmaton, Mezőkövesden, Zalaegerszeget, Szombathelyen, Nagykanizsán, Ajkán, Szolnokon és környékén. Hozzávetőleges számítások szerint kétszázötven üzletet bonyolítottak le. A dolog simán ment. Amikor beléptek egy házba, az első lakótól, akivel összeakadtak, megkérdezték, hol van kisbaba és ott csöngettek.

— Mi volt a maga szerepe ebben az ügyben?

— En tettem el a pénzt.

— Szóval, kezelte a „kasszát”?

— Dehogyan. Dobos azt mondta, ő megírja a nyugtát, én pedig vegyem el a pénzt.

— Hány százalékot, illetve mennyi jutalékot kaptott?

— Semennyit. A három hónap alatt mindössze egy nylonharisnyát kaptam tőle, de az is mindjárt felszaladt.

★

Szombathelyen az egyik nap rosszul kezdődött. Amikor Dobos kézbe vette a helybéli újságot, fennakadt a szeme. Egy cikk jelent meg róla, pontosabban rólu. Irtozatos düh fogta el. Az elfogyasztott alkohol mennyisége ezt még emelte. Na nem, ezt nem fogja túrni. Rohant a szerkesztőségbe, onnan a rendőrségre. Zsuzsa kérdezni is alig merte, mi a baj.

★

A rendőrségen elviselhetetlenül nehezen telnek a percek. A férfi bent van, a lány a folyosón sétál. Három teljes órát. Végre nyílik az ajtó. A férfi kirohan.

— Gyerünk! — kapja el a lány karját.

Úgy utaztak fel Pestre, hogy elfelejtették a szállodaszámlát kifizetni.

— Nem zavarta magát, hogy a képek, amelyekre megrendelést vesznek fel, sohasem készülnek el?

— Egyszer kérdeztem, hogy ki csinálja meg őket, azt mondta, van fényképész.

— Kényelmesebb volt ezt hinni, nem igaz?

— Az a helyzet, hogy én ismertem egy fényképészt Balatonfűreden, akinek vetünk fel rendelést, és az utána el is ment fényképezni.

— A szombathelyi újságcikk csak kinyitotta a szemét...?

— Mondtam neki a vonaton, visszafelé jövet, hogy hagyja abba. De azt válaszolta: „Akkor honnan lesz pénzem?”

— Ezek után már bizonyára nem voltak kétségei.

— Ha legalább mindjárt otthagytam volna!

— De még ötven üzletet megkötötték...

— Ha én tudom, hogy börtön lesz a vége... Mennyit kaphatok ezért?

S. I.

A túl sok véletlen

— már nem véletlen!

Egy ember beszél, szava gyors, fel-felpörgő, de egyenletes, mint a vízjolyás, bár időnként meg-megakad egy-egy tényen, mint kavics, de a sodrás, a szózat olyan erős, hogy mit sem számít a jelentéktelen tény-kavics! A férfi: negyvenkilenc éves. Felölt, felelősségteljes ember lehetne, de több, mint két évtizede — nem az. Többszörös visszaesőként jelenleg — úzerkedés és lopás miatt — a Fővárosi Bv. Intézetben van. Itélet — két év hét hónap — megfellebbezte. Most vár és magyarázodik, a véletlent emlegeti.

A szövevényes élettörténet úgy kanyarog, mint a hegyipatak, amelynek útja néha a föld mélyébe visz, majd újra felbukkan a felszínre. A házasság ellenére mégis kirajzolódik a kép, amelyen fölismerhető egy olyan ember, aki életének különböző lehetőségei közül sohasem maga választott, hanem mindig elfogadta azt, amit mások választottak számára. De tegyük hozzá, hogy a mások által választott út, amelyre lépett, mindig a legkönnyebb volt. S mivel a döntést másoknak engedte át, soha, semmiért sem érzett felelősséget. Igénytelen volt, elfogadta azt, ami jutott neki. Néhány száz forint s ráadásul az ital! Mert a napi itala mindig megvolt. Sőt! Legfontosabb szükségletévé vált. Ezt, akár volt pénze, akár nem — megszerezte. Jellemző példa a közértbeli eset: vett két üveg pálinkát, az egyiket a sorbanállás közben megitta, s az üres üveg már csereüveggé „lépett elő” a fizetéskor. S mikor — pár perc múlva — kitudódott, természetesen a véletlenre hivatkozott, éppúgy, mint a kabátok esetében, vagy akkor, amikor „véletlenül” elvitte egy kőműveslétrát, s „véletlenül” elfelejtette visszaadni, lehetne még sorolni a „véletleneket”. De sajnos, túl sok a véletlen, s így más minőségbe: törvényszerűségbe csap át! S nem nehéz rámutatni mindezek alapjára: a zavaros, a könnyű, a felelőtlen, az igénytelen életvitelre. E szemszögből nézve szükségszerű, hogy Mohács Lajos szembekerült a társadalom törvényeivel.

Felnőttkorban már nem lehet csak önmagunkat mentgetni, a véletlenre hivatkozni, magyarázkodni; egyetlen lehetőség: szembenézni a dolgokkal, vállalni a vállalandókat, s fölkészülni a változásra. Mert változni mindig lehet, csak akarni kell! De legelső kötelességünk: önmagunkkal tisztában lenni. Önismeret kell ahhoz, hogy az eddigi hibákat fel tudja számolni, s új, akaratilag is megalapozott életet kezdjen. Erre nemcsak lehetősége van. Két biztos pontra már építhet: az élettársára és a munkahelyre. Az első — emberileg, a második — anyagilag teszi számára lehetővé és valószínűvé az igazi újakezdet.

A döntést, amely ismét a saját kezében van, ne engedje át másoknak!

Á. J.

Szerkesztői üzenetek

Többen lesznek bizonyára, akik — miután írásukat gondolatban hozzámérték az összeállításban megjelentekhez — úgy érzik, ők is elérték a közölnéltség színvonalát, soraiukat mégis hiába keresik. Az utóbbi időben mind nehezebb a válogatás a szerkesztőség postájából, mert egyre több az olyan anyag, amelyik a saját gondok helyett az olvasótábor túlnyomó részét érintő esetekkel, megfigyelésekkel foglalkozik, s így egyre inkább a „nyilvánosság” elé kíváncskodik. A lap terjedelme azonban változatlan... A szándékok és lehetőségek közeledésének egyik kedves példája éppen az anyák napjára beküldött néhány olyan írás, amelyeket szerzőink már előre úgy fogalmaztak meg, hogy a gyermeknapon is felhasználhatók legyenek, sőt, több-kevesebb burkolt célzásokkal fel is hívták figyelmünket erre a lehetőségre... Örülünk ennek, a többi olvasóval is többet tördő irányzatnak, s reméljük, ez a jövőben csak erősödni fog.

A TÜKÖR ÉS TÁRSAI

Aki sokat utazik, annak számára valahogy átalakulnak az olyan hétköznapi fogalmak, mint az idő (a mértékegység) és a távolság. Az elsőt az ember főleg a menetrendben feltüntetett indulási-érkezési időt érti. Például Vác ebből a szemszögből nézve éppolyan jó, mint Székesfehérvár, mert mind a két helyre gyakran indulnak vonatok. Gyula már kifejezetten rossz, mivel akkor, ha lekésem a kora reggeli expresszt, már csak másnap érdesem útnak indulni. A visszaútnál a jó idő fogalmához kapcsolódik mondjuk Nyíregyháza, a rosszéhoz pedig Szekszárd: az előbbiről már este nyolc körül megérkeztem Budapestre, az utóbbinál viszont csak tíz óra után...

A távolság alatt nem a kilométerek száma értendő, mert azt, hogy milyen hosszúnak tűnik az út, elsősorban a körülmény: döntik el. Kalocsa (kb. 120 km.) a kívülről tetszetős, de belülről meglehetősen szűk és kényelmetlen autóbusról lekaszálódva sokkal távolabb van, mint Sopron (kb. 230 km.), a „világ vége”, amikor az ember leszáll az elegáns, kényelmes Arrabona expresszről...

Ezeket a furcsaságokat tünődtem, miközben Szolnok felé gurulva kissé elkeseredve figyeltem, miként próbál a vonat néha úgy tenni, mintha nemcsak a menetrendben, hanem a valóságban is igényt tartana a „gyorsvonat” elnevezésre. A vagonok hidegek voltak, de legalább látszott rajtuk, hogy valamilyen egyszerű kikapartották őket... A fülkék elválasztófalában a kiálló csavarok és különféle kisebb-nagyobb lyukak azt hirdették, hogy valamikor itt képek voltak, a mennyezetvilágítás törött burája alól pedig a csüggedten himbalózó foglalat tette teljessé az összképet. Mindezek után talán érthető, ha úgy éreztem magam, mintha nem is a világ, hanem a Naprendszer túlsó vége lenne a riportút végcélja.

A büntetésvégrehajtási intézet parancsnoki szobájába lépve éppen egy értekezlet közepébe csöppentem bele. A parancsnak előtt jegyzetomb, néha egyet-egyet lapozgatva diktálta az utasításokat:

— A körleteken levő seprűk már meglehetősen elhasználtak, helyettük újakat kell kiadni. A zárkákban több helyen kicsi a felmosóröngy, pótlásukra újakat kell szétosztani. Van elég kiselezett ruha, tessék ezeket felhasználni! Jogos az a panasz, hogy kevés a VIM, a jövőben nagyobb adagokat kell szétosztani. Ha megköveteljük a rendet és a tisztaságot, a szükséges eszközöket is biztosítani kell!

Csöndesen ültem a hosszú asztal mellett, szinte gépiesen jegyeztem a hallottakat.

— ... a tükörfelszerelést pedig meg kell gyorsítani! — hangzott a parancsnok befejező mondata.

Néhány perc múlva már csak ketten ültünk a szobában. Nekem még mindig a tükört járt az eszemben. Hol kell felszerelni, hol lehet rá szükség?

— Az a törekvésünk — kezdte a választ a parancsnok —, hogy a zárkákba a lehetőségekhez képest olyan felszerelési tárgyakkal lássuk el, amelyek célszerűek, hasznosak, és tulajdonképpen a mindennapi élethez tartoznak. Illetve, kellene, hogy tartozzanak...

Ilyen például a cipőtisztító szerek külön kis polca. Eddig a szekrényben volt a helye, és előfordult már, hogy cipőkrémes volt a csajka, vagy ételmaradék díszelgett a keféen... Folyamatosan kicseréljük az üllőket, ezek alját beszkázzák, s ezentúl itt lesz a tisztítószerek külön helye. A más: „újdonság”: a mosdó fölé tisztasági polc kerül. Ide teszi mindenki a fogmosó poharat, a fogkefét- és pasztját és a szappantartót.

A másik, amit bevezettünk az intézetben: a szatyor. Sok előzetes letartóztatott van nálunk, ez természetes, hiszen ez megyei büntetésvégrehajtási intézet. Gyakran szállítják az itt levőket különböző tárgyalásokra, s ilyenkor hideg élelmet is kapnak. Az eddig alkalmazott válltárisznyák már elhasználódtak, kopotak, itt-ott szakadtak voltak, a higiéniai követelményeknek sem feleltek meg. Papírba hiába csomagolják be az ételt: szétszakad. Így azután az egyik üzletben vásároltunk egy csomó nyilonszatyrot, és a befogadásnál, mielőtt a pénz a letétbe kerülne, felteszik a kérdést: nem akar-e venni egyet az illető. A legtöbb embernek ezekben a pillanatokban eszébe jut, hogy később milyen hasznos szolgálatot tehet egy ilyen szatyor, mennyivel könnyebb, kényelmesebb, egyszerűbb így vinni magával az élelmet... A ára mindössze kettő forint tíz fillér — ezt a „költekezést” mindenki megengedheti magának.

A tárgyaláshoz kapcsolódik — közvetve — a tüköris. Ezt a tisztasági polc fölé szerelik fel folyamatosan: mielőtt valaki a tárgyalóterembe kerülne, rendbehozhatja a külsejét, megigazíthatja a haját stb., „szembe nézhet” önmagával...

— Ezek után megkérdezhetem még, hogy van-e valami olyan újdonság, amiről eddig nem esett szó?

— Igen: a munkáltatás. Az előzetes letartóztatottak számára is lesz lehetőség, hogy dolgozhassanak. A Tiszai Vegyiművekkel kötöttünk megállapodást: először egy, később talán két munkaszakban a TOMI mosóport fogják mérni és csomagolni.

(Ezzel kapcsolatban egy kedves történet: Amikor az ügyességi engedélyezés folyamata megkezdődött, az első telefonbeszélgetés után felháborodott tiltakozás volt a válasz, s közölték a parancsnokkal, hogy szó sem lehet arról, hogy ilyen körülmények között dolgozhassanak az előzetes letartóztatottak. Később kiderült, a telefonban úgy értették, hogy a Tisza partjára akarják ki-vinni a munkásokat. A Tiszai Vegyiművekben természetesen lehetővé vált a munkáltatás...)

— Kik dolgozhatnak az előzetes letartóztatottak közül?

— Mindazok, akiknek elsősorban az egészségi állapota, másodsorban pedig a magatartása ezt lehetővé teszi. Ha valakit meg kell fenytetni, akkor ezzel a munka lehetőségétől is megfosztja magát.

— Hányan dolgozhatnak?

— Kezdetben negyven-hatvanan, a későbbi létszám a termelékenységüktől függ. Az első csoport egy kicsit „utat csinál” a többieknek...

★
Egy régebbi cikkben már szó esett arról, hogy szinte egymást követik az új kezdeményezések a bv. intézet életében. Szolnokon ismét sikerült egy csokorra valót összeszedni. Remélhetőleg mindezek együtt is segítenek egy kicsit „utat csinálni” a tartalmasabb, emberibb élet felé...

A BARANYA MEGYEI

Büntetésvégrehajtási Intézetben a 7-es zárkát gyakran emlegetik pozitív példaként. Itt a legnagyobb a tisztaság, innen kerül ki a legkevesebb fegyelmeztetlenkedő, itt a legjobb a zárkaközösség. Mi ennek a titka? — Erről beszélgetünk a zárkafelelőssel és a zárka néhány tagjával.

— Miénk a legnagyobb női zárka — mondja Solymosi Katalin zárkafelelős. — Meg kell követelnem a rend betartását mindenkitől, hiszen hogyan is tudna különben harminc ember egymással megférni... Ebben jónéhányan segítenek nekem: tulajdonképpen van egy kis mag, amelyre támaszkodhatom. Ha én nem veszek észre valamit, ők szólnak elíteltársaiknak, hogy változtassanak magatartásukon, beszédmódjukon... Sőt, mondhatnám azt, hogy szinte kiközösítik az illetőt, amíg jobb belátásra nem tér. Végül is mindenki belátja, hogy alkalmazkodnia kell.

Amit Solymosi Katalin mond, azzal mindenki egyetért, sőt meg-róstitják azt. Marton Jenőné egy éve került a 7-esbe.

— A mi zárkánk a dolgozók zárkája. Engem akkor tettek ide, amikor a szövőbe kerültem. Annak idején csak a szövővösök voltak itt, most módosult a helyzet, mert van két előzetesünk is.

— Ennyi ember között elkerülhetetlen a surlódás, a nézeteltérés...

— Ha egy új ember kerül a zárkába, és teszem azt, csúnyán beszél, fegyelmeztetjük, hogy itt nem szokás. Amikor ez sem használ, megpróbáljuk megmagyarázni neki, hogy ezzel úgysem ér el semmilyen célt. Előfordul, hogy valaki nem hallgat a szóra, és többször kell fegyelmeztetni. Megtesszük...

Kállai Éva arról beszél, hogy itt többen vannak, mint

A 7-es zárka

a 6-osban, mégis kevesebb a fegyelmeztetlenkedő.

— Olyan veszekedések itt nem fordulhatnak elő, mint a másik zárkában. Szerintem azért, mert a zárkafelelősnek és a helyettesének tekintélye van. Szépen beszélnek elíteltársukkal, amíg az le nem csillapodik. Megmondom őszintén, én ha ideges vagyok, mindjárt hangosabban beszélek. Erre, aki szintén ideges, nyilván hangosan reagál. De itt már abba is marad a dolog, mert szépen megnyugtatták az embert, és tulajdonképpen igazuk van.

AZ ELHANGZOTTAKHOZ csak annyit tennék hozzá, ami tény: Kállai Éva fél évig volt a 6-os zárkában, ez alatt az idő alatt két fegyelmit kapott. Másfél éve a 7-es lakója, azóta sem került a fegyelmeztetendők listájára.

Csákány Szilvia a légkört említi.

— Azt hiszem, azért jó a hetes zárka, mert itt nem azt nézzük, mi az, ami elválaszt

bennünket egymástól, hanem azt, ami összehoz. Természetes dolog, hogy egyik ember segít a másiknak. Az itt levők nagyobbik része irástudatlan, vagy legfeljebb a nevet tudja leírni. Szabad időben tehát mi elsősorban azzal vagyunk elfoglalva, hogy mások leveleit, kérelmi lapját stb. írjuk. Ez nálunk természetes, nem érezzük, hogy most szívességet teszünk, amiért ellenszolgáltatást várunk. Szombat esténként, vasárnap délelőtt, ha nincs a rádióban műsor, felolvassuk az újságot, esetleg valamilyen könyvet. Némelyek úgy várják a folytatást, mint a gyerekek a mesét.

— Mit szólna, ha áttennék egy másik zárkába?

— Tudom, hogy szó nélkül át kellene mennem, de belebetegednék...

Závori Béláné másik börtönből került ide, van összehasonlítási alapja.

— Még alig voltam itt, amikor tanácsolta valaki nekem:

Ágynemű - Sátoraljaújhelyről

HULIGÁNOK

„Elmélkedés a feladatról.”

„Intézetünkbe került a rettegett Winnetou és csoportjának majd minden tagja! Köztük négyen olyanok, akik ha nem is nálunk, de másutt már ették az elítéltek kenyerét.

Ez esetben is az átnevelésük, a visszaesők személyiségének átforgatása a fő feladatunk. Feltétele a tényekre támaszkodó neveléselmélet.

Társadalmunknak — mint minden társadalomnak — megvan a követelményrendszere tagjaival szemben. Ezeknél a bűnözőknél is zavar támadt a lét feltételeihez való alkalmazkodásban. Nem tudják — vagy nem akarják — tudomásul venni ezeket a feltételeket, tudatosan ellenállnak annak a folyamatnak, amely természetes módon beépítené őket a társadalomba. Személyiségzavaruk tehát nem gyógykezelésre szorul; a szükséges alkalmazkodást és a követelmények belső, önkéntes elfogadását kell elérni náluk. Sem a jó szándékú, de lanyha moralizálás, sem az „idomító” dresszírozás nem vezet eredményre. Ez utóbbi esetben megtevesztő eredmény is kialakulhat. A jó és engedelmes elítelt — kiszabadulva a dresszúra kényszeréből — a társadalomba visszatérve ismét bűnözővé válhat, mert nem formálódott át a személyisége, egyszerűen csak engedett a kényszernek.

A hibás szélsőségeket el lehet kerülni a módszerek kombinált alkalmazásával, valamint annak szem előtt tartásával, hogy a személyiség sem egyszerűen tárgy, inkább alanya a nevelésnek. Az ember a külső körülmények által meghatározott feltételek és hatások nyomán önfejlesztést valósít meg. Ez vezet tartós eredményre. Az intézetben belül is el kell nyernünk a volt banda tagjainak közreműködését, készségét önmaguk neveléséhez. Előfel-

tétel azonban, hogy belássák: változniuk kell, hogy kialakuljon bennük a változás szándéka. Vagyis megszülessék — a belátás révén — az elhatározás: mássá kell válniuk.

A börtönben a kényszer is szükséges nevelőeszköz. De nemcsak azért, hogy amíg itt a börtönben lesznek, megtartsák a kényszerrel előírt normákat. Hanem főként azért, hogy ha a börtönből szabadulnak, ha megszűnik velük szemben a börtönkényszer, akkor is azt érezzék, s vallják, hogy amit tettek, azt többé nem szabad tenniük. Egy kicsit ebben a belátásban talán az is szerephez jut, hogy „nem éri meg, túl nagy volt az ára”. De ha csak ez idézné elő a megváltozást, valószínűleg nem lenne igazi, nem lenne végleges. Többé úgy vélnék: igaz ugyan, hogy börtönbe kerülni nem éri meg, de hátha nem kerülök ismét oda? Hátha elkerülöm a büntetést?

Ha sikerül tehát elérni, hogy az elítelt készsége ki-váltódjék a változásra, s hogy belülről fakadó kényszer tartsa vissza a társadalomellenes lépésektől, akkor a nevelés célhoz ért. Erre kell törekednünk!

A Winnetou-banda néhány tagja nem új vendég a börtönben. Az előző büntetőintézetben nevelés tehát nem ért cél? Mi lehet az oka visszaesésüknek? Nyilvánvalóan, bizonyos objektív körülmények mellett, egy olyan, a bűnözésre hajlamosak körében elterjedt nézet is, amely igazolja, misztifikálja, sőt, heroizálja a büntetett elkövetését. Az a karakán legény, aki ezt meg azt „félkézzel” is elkövet... Várható, hogy ez a nézet itt a börtönben is tovább él: „En nem akarok vagyok, én úgy rettenthetetlen, lebíratatlan kemény legény vagyok! A tiszteletet megkövetelem magamnak, ha

másképp nem megy, a börtön körülményei között is megvalósítható erőszakkal!” Némelykor aztán ki is alakul a „fejesebb” elítéltek karrierjének tisztelete. Falaink között is él a cinizmus, az erőszak tisztelete. Ezek az emberek ugyanakkor kiűnnek lelki sivársággal, azzal, hogy elutasítanak minden, társadalmi szempontból pozitív életelvet, főként azt, hogy munkával lehet és kell biztosítani a létfenntartást; hogy a munka az igazi értékemérő; hogy mindenért, ami érték, meg kell dolgozni, a boldogulást meg kell küzdeni. A többi ember hátán akarnak felemelkedni, mások értékeinek eltulajdonításából gyarapodni. Rettegjen tőlük mindenki, térjen ki előlük mindenki, sőt, segítsen nekik mindenki! Aki erre nem hajlandó, azt megkísérik kiméltelenül eltaszni, megsemmisíteni, kiiktatni, eltakarítani az útból.

Tény, hogy a visszaeső bűnözők többsége kiszabadulása után sem dolgozik, vagyis kívül esik a társadalmi munkamegosztás szabályos rendszerén. Elégé általános az is, hogy iskolai végzettségük, szakképesítésük minimális. Mindezért a munkában, a társadalomban, környezetükben, a munkafegyelmet megkövetelő főnökükben, pénzt követelő feleségükben stb. keresik a hibát. Vissza-keverednek a könnyebbnek tűnő megoldáshoz: elvenni a másét! Szükségeitek a pillanatnyi vágyakhoz igazodnak, melyek kielégítésének módja rendellenes, kapkodó, ezért is rúgnak fel minden elfogadott erkölcsi normát. Ugyanez okból hiányzik életükből a jó értelemben vett emberi kapcsolatrendszer. Szüleikkel, családjukkal — ha csak nem cinkosaik — általában hadilábon állnak, a társadalom és a mindenféle pozitív irányú emberi közösség peremén élnek. Lumpen elemekké válnak. Ezt az állapotukat tudomásul is veszik és hogy szegyenérzetük fel ne támadjon, még büszkék is rá, megtorolják a „sértést”, ha emiatt valaki elítéli, megszólja őket.

Ebből a nézetrendszerből és környezetből kiverekedni ma-

gát valakinek valóban hősi erőfeszítés! A mi nevelőmunkánk teheti számukra lehetővé ezt a felemelkedést, ha nem is minden esetben. Mit lehet tenni? A visszaesőt a viszontlátásakor újból meg kell próbálni sajátos módon megközelíteni és hatni rá.

Nevelő tevékenységünknek a banda esetében is két sajátossággal kell érvényesülnie: egyrészt ki kell alakítanunk a szigorú követelmények pedagógiáját, másrészt a hibás nézetrendszer és magatartásrendszer, az egész személyiséget átrendező nevelést, illetve átnevelést. A kriminálpedagógiai nevelés tartalma és célja ennek megfelelően a Winnetou-banda esetében is a munkára nevelés, mégpedig olyan szakképzéssel egybekapcsolva, ami lehetővé teszi számunkra, hogy a börtönből szabadulva megállhassák a helyüket valamely jártasságot vagy szakképzettséget igénylő munkakörben. Úgy kell tehát munkára nevelnünk őket, hogy egy-egy meghatározott szakma esetében eséllyel induljanak felvetelre, az elhelyezkedés biztonságga tudatosodjék bennük.

Abból kell kiindulnunk, hogy a társadalomba való visszavezetés legjobb módja, ha a börtönből szabadult, átrendezett személyiségű embert vissza általában helyezük vissza a szabad társadalmi életbe, hanem konkrétan meghatározott emberi-termelő közösségbe. Itt kialakulhat — persze, a befogadó közösség helyes és célszerű magatartásától függően — börtönviselt emberekben is a pozitív emberi kapcsolatrendszer. Nem egy szocialista brigádunk mutatott már jó példát az országban: a börtönből szabadult embert, a maga körébe fogadta. Fegyelmi és erkölcsi követelményeket támasztva, egyúttal megadva neki a rendszeres embertársi segítséget, tartóssá tudták tenni a kriminálpedagógiai nevelés eredményeit.

Végül számolnunk kell azokkal a nehézségekkel, amelyekkel ők maguk fognak létrehozni pedagógiai alaptörtevéseinkkel szemben.

T. K.

(Folytatása következik)

Anyák napja, 1976

Parányi volt ő, hatéves lehetett,
Mosolygó arccal felém nevetett.
Kezében virággal köszöntött engem,
Szemből fájón kicsalta sok könnyem.

Ma, ANYÁK NAPJÁN, kis szíve megremeg,
Nincs, ki letörölje szeméről a könnyeket...
Hangját hallom, szólít engemet:
Anyukám, ne sírj, szeretlek téged!

ANYA = FELELŐSSÉG. Önkéntelenül felvetődik a gondolat: mi indokolja azt, hogy különválasztott a nők és az anyák ünneplése? Egyéni megfogalmazásban talán azzal a hasonlattal tudnám magyarázni, hogy egészen más, ha a tavasszal virágzó, csodálatos pompázatú fákról, vagy a szárbá szökkenő meszeszép növények szemet-lelket gyönyörködtető látványáról írok, vagy arról a gyümölcsről, amely ezt a színes tobzódást követően később, kifejlődve, maga is újabb életet teremt... Még régebben sokszor elnéztem egy kertészt, amint kerijében elmélyülten dolgozott kora tavasztól kezdve, és irigyeltem (egyúttal csodáltam) törhetetlen hitét, ahogyan előtte látta gondos munkája közben a várható eredményt.

A társadalomban a legjobb szervezés, az anyagi (pénzbeli) segítség legmagasabb foka, a különféle szociális, szolgáltató létesítmények sora (bölcsődék, óvodák, napközi otthonok stb.) mind-mind csak segédeszköz: az ÉDESANYA pótolhatatlan!

Köszöntések Anyámat
Mosolygó virágok;
Nyíljék szóra helyettem
Tarka, színes szátok!

Szavakat kötök csokorba,
Mint kertész szedi a virágot,
Édesanyám, ne fájjon, ha
A bokrában üzenetem látod...

Ezen a napon sok édesanya gondol gyermekeire. Én 1973-ban kezdtem meg a szabadságvesztés-büntetésem letöltését, és ilyenkor mindig eszembe jut a legfájdalmasabb, de a legszebb anyák napja: 1975-ben.

Kislányom — nyolcéves volt — meglepett egy saját maga fabrikálta kedves kis versikével és a fényképével. Talán akkor éreztem igazán, hogy anya vagyok, mert még a távolból sem felejtettek el... Nagyon fájt, hogy nem otthon voltam ezen az ünnepen. Néhány nappal később — beszélő — a kislányom élőszóval is felköszöntött. Könnyes szemmel hallgattam...

Szinte hihetetlen, hogy egy ilyen apró gyermek szívébe mennyi fájdalom fér... Nem tudtam, mit tegyek. Legszívesebben — ha tehettem volna — magamhoz szorítottam volna, bocsánatát kérve... A kis versikét ma is előveszem, s magam előtt látom a csillogó, könnyes szempárt...

Mondd — vársz-e reám, Édesanyám?
Mondd — szeretsz-e még igazán?
Mondd — megbocsátasz nekem még?
Mondd — vársz-e úgy, mint rég?

Ne sírj, Anyám, ezt nem szabad,
Lesz még Neked ünnepnap!
Meglásd, a világ mily szép lesz Neked,
Ha én Veled, s melletted leszek...

Az anya védelmében elcsattant pofon után dermedt csend telepedett a zárkára. A tartós hallgatás, majd a tény, hogy az, aki az ütést kapta, fizikai fölényének tudatában sem gondolt a megtorlásra, sajátos módon, de szentesítette az anya sérthetlenségét.

Elgondolkoztató az eset, még azok számára is, akik nem hívei a fizikai erőszaknak. Egy-egy ilyen „szóváltás” után mindig valamilyen úr marad maga után. Miért? Próbálom keresni a magyarázatot, vajon mi lehet az oka annak, hogy csak másokkal szemben érezzük kötelességnek az anya védelmét, amikor nemegyszer mi magunk okozunk gondot, fájdalmat, szomorúságot (ne menjek messzire például: itt vagyunk, ahol vagyunk...)? Ha visszatértsz nekem is ezen a napon ezt a kérdést föltenni, az igazság megköveteli: Miért igyekeznünk anyánkkal szemben elkövetett vétkeink felett olyan módon napirendre térni, mint ami természetes dolog?! Gondolom, ebben az összehasonlításban minden hitelt elveszti a másokkal szemben jogosnak látszó, bár — érzésem szerint — inkább a látványosságért, sőt, a valamilyen rosszszul értelmezett „önigazolásiért” bemutatott védelem.

Ez az ünnep jó alkalom, hogy — többek között — erre az ellentmondásra is felfigyeljünk, önmagunkat megvizsgáljuk.

Az édesanyákhoz kötődő emlékek felrészítése csodálatos hatású, elvezet bennünket egy semmi máshoz nem hasonlítható világba; olyan ez, mint a háborgó tengerről behajózni egy csöndes, nyugodt öbölbe...

Ezen a nagy napon minden anya várja.
Hogy szívbeli gyermeke gondol rá (hátha...),
Ha nem is ajándékot, legalább küldjön egy lapot,
Köszönje meg mindazt, amit eddig kapott!

Ezúton köszönjük jószágukat nekik,
Tudva tudjuk, szívük most is vérzik...
Ajándék helyett most levelet írunk,
Nincs más lehetőség, csak levélpapírunk...

Levélben megírva fogadalmat teszünk,
Rossz gyermekek mi többé sohasem leszünk.
Mellettiük maradunk, amíg csak élnek,
Tudjuk, hogy tőlünk ennyit remélnék!

Hangos eszmefuttatásra figyeltem föl a minap két zárkarsám között.

„Öcsécském, én a nejemet el nem cserélném az anyámmal. Most is írja szegénykém, hogy a mutter sokat veszekszik velem. No, majd adok én az öreglányoknak! Igaz, eddig nem sokat tárgyaltam vele...”

Valóban, ha a kedves kis feleség sorait olvassuk, mélyes szeretet és ragaszkodás csendül ki belőlük. És az az átkozott vén szipirtó, az anyós, akinek a fiát annyira szereti, noha most is börtönben ül... A fiú pedig fogadkozik, hogy „ad” majd az anyjának, hangsúlyozom, az édesanyjának.

A történet folytatása talán — a sors iróniája. Néhány nap múlva levél érkezett a „tékozló fiúnak”. A sorokból az őszinte, igaz, féltő anyai szeretet csendült ki... gyönyörű levél volt. Tévedés ne essék, nem a külalakra gondolok, hanem a tartalomra.

Azt írta az édesanya, hogy közös lakásukból elküldte kisebbik fiát és a szóban forgó fiúnak a „szerető kis feleségét”, mert ketten együtt már hosszabb ideje, minden figyelemre méltó szó ellenére, viszonyt folytattak egymással. Az anya egy idő múlva nem bírta nézni a hazug sorokat, s bár a kisebbik fiú is a saját gyereke, őt is szerette, nem látott más kiutat...

Eddig a történet. Vajon az édesanya tudott arról, hogy fia véleménye mi volt róla? Azt talán mondanom sem kell, hogy a soros csomagengedélyt a fiú az anyjának küldte el, s néhány napon belül meg is érkezett a türelmetlenül várt élelmiszer és cigaretta. A feleség említése is tilos lett a zárkában — holott néhány nappal korábban még egészen más volt a helyzet...

Ez a pár sor csak egy epizódot ír le a sok közül. Az egyik a szerelemért, a másik az italért, a harmadik a „jó balhéért” fordít hátra a szülői házban. Mindegyikük határozott, jellemében erős (legalábbis így gondolják magukról), amíg... elhagyja őket a szeretett nő, elfogy a pénz az italra stb. A bajban már senki nem osztozik velük, egyedül maradnak. Mit tesznek? Ki oldja meg problémáikat, ki segít, kitől remélhetnek támaszt, vigaszt, megbocsátást?

Attól az egyetlen édesanyától, aki mindig megbocsátja a sok mellőzést, megaláztatást, a sok átsírt-átretegetett éjszákát, aki minden körülmények között visszavárja kislát, kislányát, legyenek azok akár harmincon, negyvenen felül...

Sok fiatalnak okoz hiúsági kérdést, ha szülei, szólnak nekik valamiért, korholják őket. „Nem vagyok már kisgyerek” — gondolják dühösen magukban. Soha nem szabad elfelejteni, hogy a szülők csak egyet akarnak: jobb és boldogabb életet a gyerekeknek... és ezért cserébe szeretettel, tisztelettel tartozunk nekik. Nem csak anyák napján!

Édesanyám! Ha most Veled lehetnék,
A mezők virágait Neked mind leszedném.
Milliószor megsókolnám fájó két kezéd,
Hisz Anyák Napja van — és én nem köszönhetlek!

Gondolatban azért én is otthon vagyok,
Anyák napi ünnepem csak haza gondolok.
Hisz — anya vagyok én is, és sajog a szívem,
Mert e napon engem nem köszönt senki sem...

„Az én anyám a legjobb a világon” — ezt mondja minden ember. Mit mondhatnék én mást? Az én édesanyám sokat szenvedett miattam, sok bánatot, keserűséget okoztam neki. Ő engem mégis szépnek, jónak, a legkülönbnek tart a világon. Ilyenkor (is) eszembe jutnak kedves emlékeim, magam elé képelem kedves arcát.

Többen voltunk testvérek, nehéz volt megállapítani, melyikünket szereti „legjobban” az édesanyánk. Azt hiszem, mindannyian mindig azt hittük, hogy „engem”. Ő a szeretetet úgy tudta szétoztani, olyan sugárban, hogy mindig azt hittük, hogy „én” vagyok a kedvenc. Kicsit féltékenyek is voltunk egymásra, s ezt anyu olyan kedves dorgálással tudta ellensúlyozni, hogy együtt kacagtunk valamennyien.

Milyen volt a kacagás? A karácsonyi csemettyű hangja, a hárfa aranyos pengése és minden más csodálatos hang, semmi az övéhez képest.

Egyszer megsértődtem valamiért, duzzogtam, és nagy morcosan elvonultam nagymamámhoz, ott is aludtam. Egy ideig ott maradtam, hogy ezzel is éreztessem a „nagy” haragomat... Anyám, persze, nagyon jól tudta, miért nem vagyok otthon. Három napig bírtam. Hazakullogtam, kicsit szegénylős — morcos mosolygással. Édesanyám — látszólag — meglepődve csapta össze a kezét: „Mintha megéreztem volna, hogy ma jössz haza! Tejfészes krumpilives és lángos a mai ebéd...” „Véletlenül!” a két kedvenc étel.

Sok év után is Édesanyám simogatását érzem, ha távol is vagyok tőle. Mindenki jóságát, szeretetét, szerelmét el tudom felejteni, de anyámat soha. Érhet bánat, keserűség, csatlódás — édesanyám egyetlen mosolya, gyöngéd hangja, puha simogatása mindig meg tud vigasztalni. Amíg Ő él, addig — otthon — gyerekek érzem magam, s ez olyan jó... Amíg Ő van, nem tud senki úgy megbántani, hogy el ne feledjem; minden bánatomra van egy csodálatos gyógyszerem, egy nagyszerű orvosom: az én ÉDESANYÁM!

A hála virágait ma eléd nem tehetem,
Mint régen, öledbe sem hajthatom fejem,
De eljön majd a perc, s leányod eléd áll:
Mindent megköszönök majd, drága édesanyám!

A nehéz napokon mindig nyúlt felém kezéd,
S bátorított szavad, szíved mindig szeretett
Amikor a bajban mindenki elhagyott;
Te adtad azt, amit csak az ANYA adhatott!

Néma csönd van a zárkában. Mindenki töpreng, gondolkodik... a csendet hirtelen megtöri valami zaj.

Először pirinyó gyermekléptek hangja hallatszik, majd egy-egy vékonyhangú kiáltás, énekszó, igazi gyerekcsivitelés, összegyűlve néha feddő-korholó felnőtt szavakkal.

Egyre erősebben kezdett dobogni a szívem (azt hiszem másoknak is...). Az utca — jutott először az eszembe, oda néz a zárka ablaka!

Ütem, felálltam, tettem néhány lépést, újra vissza, nyugalmat erőltetve magamra — de hiába. Szívem dobogása egyre erősebb lett. Nem bírtam tovább (utólag bevallom...), kinéztem az utcára.

— Gyerekek! Nézzétek — kiáltottam magamról megfedkezve —, egy egész óvoda!

Pillanatok alatt tele lett a zárkánk ablaka.

— Nézd, de aranyos az a kis pirossapkás!

— Nahát, az a kis szőke pont akkora, mint az enyém!

— Ugye, milyen csinos az ott a harmadik sorban?

Röpködtek a megjegyzések a levegőben.

En csak álltam, álltam, úgy éreztem, hogy olyan erővel szorítom a rácsot, mintha rögtön ki tudnám törni, a falat egy mozdulattal elsöpörni... megsemmisíteni minden akadályt, ami elválaszt ezektől a parányi kis emberkéktől.

Néhány napja történt; ezeket a perceket soha nem fogom elfeledni. Egyre jobban vágyódom a gyermekeim után, egyre inkább elszorul a szívem, nehezebb a lélegzetem, ahogy közeledik az Anyák Napja. Eszembe jutnak azok a régi ünnepek, amikor még engem is köszöntött a kislányom el-csukló hangja, kipirult arccskája, könnyes szeme.

Innen már csak egy lépés a következő gondolat: mikor lesz újra Anyák Napja?

Im már szokásos az újságíró mentegetőzése, amikor arra hivatkozik, hogy a sok beérkezett anyag közül nehéz volt kiválasztani a közölteket. Az idén is így történt, sőt... ha az olvasóknak nem is lényeges, a levélíróknak, vers-szerzőknek bizonyára feltűnt, hogy ezúttal — a szokásostól eltérően — nem szerepel a beküldők neve külön egy-egy anyagnál. Az idei ünnepre ugyanis nem könnyedén papírra vetett, hanem a mindennapi élettel, a való helyzettel egyforma ember-séggel számot vető sorok érkeztek a szerkesztőségbe. Közülük is külön kiemelkedő a Kalocsai Fegyház és Szigorított Börtönből az „A” és „B” műszak Irodalmi Szakkörének a küllalakra és a tartalomra egyaránt nagy figyelmet fordító anyaga.

„Vegyük számba mindazt, amivel önmagunknak — és így másoknak — adósk vagyunk, s ha ezt megtettük, saját magunk leszünk gazdagabbak” — talán ez, az egyik levélből származó mondat fejezi ki a legjobban, legtüremlőbb mindazt, amit leírtak a szerzők:

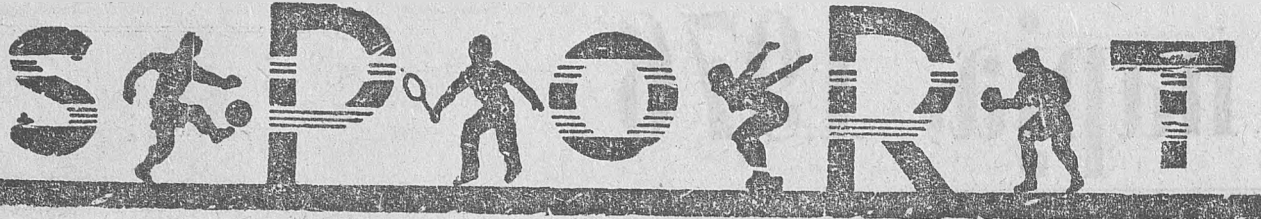
Kalocsai Fegyház és Szig. B.: Dobi Zoltánné, Joó Ferencné, Kassai Jánosné, Kordás Nándorné, Kosztor Sándorné, Pál Gézáné, Seres Jánosné, Újlaki Béláné;

Budapesti Fegyház és Szigorított Börtön: Nagy Lajos; Márianosztrai Fegyház: Mosoni Sándor; Szobathelyi Szigorított Börtön: Gál Tibor elítéltek.

A rajzokat Nagy Sándor (Budapesti Fegyház és Szigorított Börtön) és Molnár Mihály (Sopronkőhidai Fegyház) elítéltek készítették.

Befejezőként szeretnék — képletes — választ adni a legutolsó levél kérdésére: jövőre is, s minden esztendőben, de tulajdonképpen minden nap van Anyák Napja...

Összeállította: H. A.

BIRKÓZÁS

Sikerek Leningrádban

Szabadfogásban Gál Henrik arany-, Gyulai és Klinga ezüstérmes

Leningrádban a szabadfogású birkózók döntője előtt egy nappal elnyerte az Európa-bajnoki címet az 52 kilós súlycsoportban, Gál Henrik. Az FTC 29 éves versenyzője másfél évtizedes sportpályafutása után érkezett el a dobogó tetejére. Hat éve második, három esztendeje harmadik, tavaly hatodik lett. Most, amikor utolsó mérkőzését Hauptman (NDK) ellen fölényesen, 14:2-re megnyerte, örömeiben bukfenchezett a szőnyegen. Egy tapasztalt sportember nagy sikere ez az aranyérem.

Dicséret illeti az egy súlycsoporttal feljebb induló klubtársát, Klinga Lászlót is, aki a román Angel ellen vesztésre álló találkozó fordított meg a befejezés előtt három másodperccel, s így eséllyel versenyezhetett tovább, akárcsak a

Kötöttfogásban Hegedűs Csaba Európa-bajnok, Farkas ezüstérmes, Seres és Nagy bronzérmes

Leningrádban az utolsó napon már csak három találkozó volt érdekelt a magyar kötöttfogású együttes, és ezeken akár három aranyérem is születhetett volna. Reálisan persze inkább Európa-bajnoki cím nélküliségre számított a magyar kolónia. A nap jól kezdődött: Farkas leléptetésével kerekedett felül a norvég Hemen, s ezzel a győzelemmel a döntőben volt, ahol később Balbosin két vállra fektette, s így ezüstérmes lett. Nagy J. három percig állta a sokszoros világ- és Európa-bajnok óriási termetű Tomov rohamait, ezután két vállal kikapott, és a már megjósolt bronzérmes kapt.

Döntő kilenc perc következett. Mindenki tudta: amennyiben a szovjet Csebokszarov pontozással legyőzi a bolgár Kolevet, Hegedűs Csabát az aranyérem! Csebokszarov az első menetben merev volt, azután a második három perc során, káprázatos hajrával egyenlített, és végeredményben a Hegedűs Csaba elsősegét jelentő 10:9-es pontozással győzött. A magyar világ- és Európa-bajnok emlékeztetése autóbalesete óta teljesen rendbe jött, és leningrádi szereplésével visszanyerte régi rangját.

Milan Ercegan, a Nemzetközi Birkózó Szövetség (FILA)

Verrasztó Gabriella: két új rekord

Nemcsak Európából, hanem Ausztráliából is sokan érkeztek a Coca-Cola nemzetközi versenyre Leedsbe. A viadal legjobb eredményét Thümer (NDK) érte el: a női 800 gyorsan 8:47,53 perces idővel új Európa-rekordot üszött.

De nem maradt ki a rekorderek listájáról Verrasztó Gabriella sem: a 400 méteres vegyes úszásban elért 5:06,20 és a 200 méteres hátúszásban a 2:20,10 mp-es idő új magyar csúcs.

EK-győztes a BVSC

Heidenheimben, a párbajtőr bajnokságban Európa Kupa elődöntőjében a BVSC 8:7 arányban győzött a svéd IF Stockholm ellen, a CSZKA Moszkva pedig 9:4 arányban a nyugatnémet FC Tauberbischofsheimmel szemben.

A döntőben a BVSC biztosan nyert a szovjet csapat ellen 8:4 arányban. A győzelmet Erdős S. (2), dr. Fenyesi (1), Papp (3), Erdős G. (2), illetve Modzalevszkij (0), Abusahmetov (1), Lukomszkij (3) és Livak (0) szerezte.

harmadik ferencvárosi, Gyulai Mihály is.

A döntőben a 48 kilósok között Gyulai Mihály a második percben tussal legyőzte a háromszoros EB-helyezett Möbiust (NDK) és első Európa-bajnokságán ezüstérmes nyert. Ugyancsak a dobogó második fokára állhatott fel Klinga László is, aki a szovjet Juminától ugyan pontozással kikapott, de előző versenyeit sorozatban nyerte.

A magyar szabadfogású válogatott 1935 óta nem szerepelt ilyen eredményesen, mint most Leningrádban.

A nemzetek pontversenyében: 1. Szovjetunió 49, 2. Bulgária 33, 3. NDK 29, 4. Románia 28, 5. Magyarország 26, 6. NSZK 14, 7. Csehszlovákia 9, 8. Törökország 7.

jugoszláv elnöke mondta róla: „Ragyogó ember! A birkózás nagy propagandistája, akit ez a sportág tett nagy egyéniséggé, csak miatta tudott visszatérni az életbe is...”

Hegedűs Csaba, aki olimpiai és világbajnoki címe után, most az öreg kontinens legjobbjának bizonyult:

— Köszönöm bátyámnak, Miklósnak, hogy ösztönzött autóbalesetem után az újrakezdésre. Köszönöm mindazoknak is, akik segítettek. Olimpiai, világ- és Európa-bajnok vagyok. Ennél többet nem tudok most mondani. Remélem, Montreal után is nyilatkozhatom.

A magyar birkózók kitűnően szerepeltek Leningrádban. Gurics György, a válogatott vezető edzője érthetően elégedett:

— Ezt az éremesöt nem vártuk. Rendkívül „kellemes”, jól alakuló sorsolást fogtunk ki. Ha a szakmai vonatkozásokat nézzük, még váratlanabb a mérleg, külön felkészülést ugyanis nem végeztünk Leningrádra. Övök azonban mindenkit attól, hogy az olimpiai hátralevő időben valamiféle rózsaszínű hangulatban ringatózzák... Mindenesetre jól kitapasztolt úton haladunk tovább, Leningrád kitűnő bemelegítő volt Montrealra.

NB II.

Kikapott a Budafok és a Dorog

Ismét hazai pálya dominált az NB II-es labdarúgó-bajnokság 29. fordulójában. A 10 mérkőzés többségében a vendéglátó csapatok szereztek meg a két pontot. Meglepetés a táblázat alján tanyázó Bp. Spartacus nagyarányú győzelmé a Komló és a Várpalota k.o.-ja, a Dorog ellen.

Dunaújvárosban a Kohász nehéz küzdelemben, egyetlen góllal nyerte a rangadót a Budafokkal szemben, a Volán biztosan legyőzte az SZMTE csapatát.

DVSC—MÁV-DAC	4:2
Várpalota—Dorog	4:0
Pécs—V. Izzó	4:1
Dunaújváros—Budafok	1:0
Volán—SZMTE	3:1
KKFSE—Oroszlány	2:0
Olajbányász—Bábolna	2:1
Bp. Spartacus—Komló	4:1
FŐSPED—Szekszárd	2:1
Nagybátony—BVSC	1:2

Az élcsoport állása: 1. Dunaújváros 46, 2. Dorog 39, 3. Budafok 37, 4. Volán 36, 5. KKFSE 35 pont.

LABDARÚGÁS

A Videoton az első

Kikapott a Ferencváros

A bajnokság 23. fordulójában helycsere történt a táblázat első helyén. Az őszi szezon kezdete óta élen álló Ferencváros, szerda után, szombaton, a Népstadionban is elvesztett újabb két pontot, s ez elég volt ahhoz, hogy a Videoton jobb gólarányával megelőzze.

Vasas—Ferencváros 3:2

A Ferencváros játékosai — a Videoton győzelmének ismeretében — hamar beszorították ellenfelüket, de a 7. percben változott a helyzet: Zombori a kapu bal sarkába bombázott (1:0). Még jóformán el sem csendesült a stadion, már a Ferencváros csatárai törtek előre, az akció végén Nyilasi ügyes átadásával Magyar elfutott, és megszerezte az egyenlítést (1:1).

Negyedóra után nehéz perceket élt át a Vasas-védelem, majd Izsó kétszer is sakk-matt helyzetet állította a ferencvárosi védőket. A másodiknál csak szabálytalanság árán tudták megállítani. A szabadrúgást legalább 30 méterre a kaputól Váradi, szédületes erővel lötte kapura, Hajdú csak kiünni tudta a labdát, és Kovácsnak már nem volt nehéz a hálóba továbbítania (2:1). Három percel később ismét Izsó kezdeményezett: átadásából Komjáti „besétált” a kapuba (3:1). A kezdés után ugyanezt Nyilasi is megtette (3:2).

Szünet után az eredmény nem változott.

Ú. Dózsa—Bp. Honvéd 1:0

A játékkedvre — különösen az elején — nem lehetett panasznász, a színvonalra már inkább. Lassan mezőnyfőnybe került a Honvéd — az újesztiek kétszemélyes csatársora nem sok vizet zavart —, s Münz bírónak sem akadt sok dolga.

Szünet után két perccel Bene lábán volt a meccslabda, a középcsatár azonban közelről nem találta el a kaput. Aztán megint csak védekezésre kényszerült az Ú. Dózsa. Inkább a Honvéd igyekezett, az újesztiek mintha csak a nagy óra percmutatóját figyelték volna — védekeztek. És ez a labdarúgás: a 85. percben Töröcsik beadásánál tumultus keletkezett a Honvéd-kapu előtt, Gujárd, Kocsis hibázott, s a nagy igyekezet közben a labdát a középhátvéd a saját kapujába rúgta (1:0).

Tatabánya—Rába 3:1

A Tatabánya otthonában már a 3. percben megszerezte a vezetést Hegyi góljával (1:0). A 17. percben Horváth L. a partvonal mellől kapura ívelt, a labda a rosszul helyezkedő Csepel mellett a bal sarokba hullott (1:1). A következő percben Nagy helyezte a labdát a győri kapu közepébe (2:1). A 40. percben újabb gólt ért el a hazaiak, Halász 6 méterről a léc alá fejelte a labdát (3:1).

Szünet után továbbra is nagy iramban folytatódott a játék, a Tatabánya rohamozott többször.

Videoton—MTK-VM 3:0

A Hungária úti pályán izgalmas, változatos mérkőzést játszott a két csapat.

Alkalmanként korcsolyáztak a játékosok a sikos pályán, felgyorsult a játék, pillanatonként alakultak ki az izgalmas jelenetek a kapuk előtt, de gól nem esett szünetig.

A Videoton a második félidőben már fölénybe került, nemcsak tetszetősebben, hanem eredményesebben is szötte támadásait, játékból átgondoltság sugárzott és magabiztosság. Az 55. percben szerzett vezetést: a bal oldalról

ívelt szabadrúgást Czecezi, és a nagyszerű ütemben berobbanó Baranyi, mesteri, csúsztatott fejest küldött Gáspár kapujának bal alsó sarkába (1:0).

Ezután még izgalmasabb lett a játék. A 80. percben Kovács J. szöktette Szalmásit, aki a 40 méterre kifutó Gáspár kapus mellett a jobboldali partvonal mellől lött az árván maradt kapuba (2:0). A 89. percben tovább növelte előnyét a Videoton. Májber beadását Szalmási mutató mozdulattal fejelte az MTK-VM kapujába (3:0).

SBTC—Békéscsaba 0:0

Salgótarjában, 4000 néző előtt, felázott talajú pályán, mindkét félidőben a hazaiak irányították a játékot. A 3. percben Jeck átadását Básti a kapu elé ívelte, de a kivetődő Bugyik háritotta. A 8. percben Szóó elé került a labda, aki két méterről a kapuba lött. A 28. percben jobboldali szögletűgás után, kapu előtti kavargás támadt a Békéscsaba kapujánál, végül háritottak a vendégek.

A szünet után, a 46. percben Básti mintegy 30 méterről, nagyerejű szabadrúgást küldött a jobb kapufa mellé. Három perccel később Kovács II. óriási helyzetben a bal kapufa mellé fejelte. Ezután inkább a két 16-ós között folyt a játék.

CSEPEL—SZEOL 2:0

A kiesési rangadón mindaddig ellenállt a szegedi gárda, amíg el nem ráradt. A mérkőzést döntően befolyásolta, hogy a szegediek Forgács kiállítását miatt tíz emberrel voltak kénytelenek végigjátszani a második félidőt. A Csepel a 84. és 88. percben szerezte két gólját Karalys és Buronyi jóvoltából (2:0).

HALADÁS—DIÓSGYŐR 3:0

Szombathelyen (4000 néző) a Haladás támadásaival kezdődött a játék. A 27. percben Kulcsár remekül csavarta kapu elé a labdát, Horváth Z. fejese a lécről vágódott vissza, de a résen levő Kereki 6 méterről nem hibázott (1:0). A Diósgyőr szörvanyos támadásait könnyedén háritották a szombathelyiek.

Szünet után hatalmas zápor zúdult a stadionra. A 48. percben a kitörő Horváth Zoltánt a 16-oson belül felvágta. A megítélt büntetéstől Kereki a kapu bal oldalába helyezte a labdát (2:0). Ezután a Diósgyőr teljes erővel támadott, de csak néhány percig tudta uralni a mezőnyt. A 73. percben Fedor bal oldalról, 28 méterről óriási erejű lövése nyomán a labda a belső lécről végődött a kapuba (3:0).

ZTE—KAPOSVÁR 2:2

A Kaposvár hétezer néző előtt, otthonában ezen a mérkőzésen sem tudta megszerezni első tavaszi győzelmét, és a táblázaton ismét lejjebb csúszott. A találkozó fordulatossá, változatos volt, mindkét együttesnek kellett egyszer egyenlíteni. Az eredmény igazságos. Gólok: Szimacek (13. p.), Konrad (35. p.), Duschák (54. p.), Mihalec (62. p.).

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Videoton	23	15	5	3	50-17	35
2. Ferencváros	23	15	5	3	47-24	35
3. Ú. Dózsa	23	14	4	5	52-23	32
4. Bp. Honvéd	23	11	7	5	39-23	29
5. Haladás	23	11	5	7	32-28	27
6. Vasas	23	10	4	9	43-32	24
7. Salgótarján	23	7	9	7	33-36	23
8. MTK-VM	23	9	2	12	34-30	20
9. Diósgyőr	23	6	8	9	17-29	20
10. Zalaegerszeg	23	6	7	10	35-37	19
11. Tatabánya	23	8	3	12	32-42	19
12. Csepel	23	6	7	10	25-38	19
13. Békéscsaba	23	6	7	10	17-32	19
14. Rába	23	5	8	10	27-26	18
15. Kaposvár	23	4	10	9	30-42	18
16. SZEOL	23	3	5	15	17-51	11

Nem rövidtáv a bajnokság

Magabiztos Videoton — Fradi-gondok

A Népstadionban csalódással fogadta az esővel dacoló nézőközönség az Ú. Dózsa—Bp. Honvéd találkozót. A kupatalálkozók után sokkal többet várt mindenki a két együttestől. Érthető, hogy Pintér (több nagy helyzetet hagyott ki) és Szűcs (csapata legjobbjává) kesergett az elszalasztott lehetőségek miatt, mire az ifjú és mutatósan cselező Töröcsik csupán annyit jegyzett meg, hogy „ez a futball”.

MOST KEZDŐDIK

A közönség megváltást várt a Vasastól és a Ferencvárostól. Számítása igazolódott, mert a tavaszi szezon legjobb mérkőzését vívta a két együttes. A találkozó előtt Mészáros Ferenc, a Vasas egykori (pontosabban néhány hónappal ezelőtti) válogatott kapuvédője úgy tippelt, hogy biztosan nyer a piros-kék csapat. Machos Ferenc (aki tréner is volt az anyalföldieknél) akármibe fogadta a bajnokjelölt FTC vereségét. Számításaik „bejöttek”.

A szurkolókban joggal vetődött fel a kérdés, hogy vajon Nyilasi meddig viszi hátán csapatát, mert csupán ő játszott megfelelően.

— Idegesek vagyunk — vallotta Nyilasi. — Nem sikerülnek úgy akcióink, mint ősszel, vagy kora tavasszal. Ráadásul, és ez természetes, mindenki ellenünk szeretne bizonyítani.

— Remek gólt lött!
— Köszönöm az elismerést, de ez, sajnos, kevés volt.

Dalnoki Jenő edző arról panaszkodott, hogy bajok vannak a védelmével, dr. Dékány Ferenc szakosztályvezető pedig megemlítette:

— A bajnokság nem rövidtávúfutás, hanem maratoni. Nincs ok az elkeseredésre, még hét forduló hátra van. Szerintem bajnok lesz a mostani hullámvölgy ellenére is az FTC.

REGI VASAS

A Vasas öltözőjében természetesen emelkedett volt a hangulat. Illovszky Rudolf minden játékosát gratulációval fogadta. Váradi boldogan informálta az érdeklődőket arról, hogy nagyon készültek erre a mérkőzésre, s nem véletlen, hogy jól játszott az együttes. Zombori szerint már éppen ideje volt, hogy nagy mérkőzésen, erős ellenféllel szemben igazolják képességeiket, majd hozzátette, hogy ballábas gólját élete jelentős eseményének könyvelje el. Raduly József, a piros-kékek egykori híres jobbszélsője szerint szombat esti teljesítményével a Vasas feledtette korábbi siklásait, azaz végre úgy játszott, ahogy rajongói hosszú évek óta várják.

Zajlik a bajnokság. A hátralevő mérkőzések egészen bizonyosan még több izgalmat hoznak.

VÍVAS

A kard Európa Kupa izgalmas döntőjében legyőzte a Vasas a CSZKA csapatát

Még csak az első forduló után volt a 11 ország 12 együttese a kardcsapat Európa Kupában (a jugoszlávok eltekintve, a hollandok lemondtak), de Kárpáti Rudolf már előre megjósolta a Vasas—CSZKA Moszkva döntőt.

— Kiegyensúlyozott mezőny gyűlt össze — mondta a kétszeres olimpiai bajnok —, de ez a két csapat kiemelkedik a többiek közül.

Így is történt. A reggeltől estig szünet nélküli maratoni viadal utolsó párként a hétszeres védő CSZKA (összeállítása azonos a szovjet válogatottal) és a Vasas lépett a Sportsarnok magasztos pályájára.

Vívásban szokatlanul nyugodt légkörben kezdődött a küzdelem, s 5:5-ig fej, fej mellett haladtak. Ezután egyszerre forró lett a hangulat: Marót nyert, sok vita után, majd Szepesi nagy meglepetésre legyőzte Szigyakot. Ezzel 7:5-re, majd később 8:7-re alakult a mérkőzés. Következett a két kapitány, Szigyak és Marót összesecsapása. Rendkívül izgalmas harcban Marót nyert, s ezzel a Vasas 9:7 arányban megnyerte a találkozót. Az Európa Kupa történetében a magyar bajnoksapat 1972 és 1973 után, most harmadszor nyerte el a trófeát.

Európa-bajnoki mérkőzések

Három labdarúgó Európa-bajnoki mérkőzésre került sor szombaton a négyes döntőbe jutásért. Eredmények:

Pozsony: Csehszlovákia—Szovjetunió 2:0 (1:0), 48 000 néző. Gólok: Masny (35. p.), Panenka (47. p.). A csehszlovákok végig támadtak és szünet után több nagy helyzetet kihagytak.

Zágráb: Jugoszlávia—Wales 2:0 (1:0), 40 000 néző. Gólok: Vukotics (1. p.), Popovida (56. p.).

Wales nem boldogult, mert legveszélyesebb játékosukat, Toshackot végig szoroson őrizte Katalinski és Muzinics.

Madrid: Spanyolország—NSZK 1:1 (1:0), 63 000 néző, vezette Taylor. Gólok: Santillana (21. p.), illetve Beer (61. p.).

Nébald György junior-világbajnok

Poznanban juniorvívó-világbajnokságon az utolsónak rendezett fegyvernem, a kardvívás hozta meg a magyar sikert. Nébald György, a Bp. Honvéd 20 éves versenyzője, a hatos döntőben 4 győzelemmel megszerezte az első helyet. A már évek óta nagyon tehetségesnek tartott fiatal vívó a döntőben az olasz Borna, majd a szovjet Burcevic ellen két győzelemmel kezdett, aztán vereség a francia Lamourtól, majd kétszer 5:3 a szovjet Todorov és a lengyel Wodkával szemben, s a jutalom az utolsó juniorévében a világbajnoki cím.

A női törvívást a szovjet Dolgih, a párbajtőrt a svájci Poffet nyerte.

RÖVIDEN

Hajrához érkezett az angol labdarúgó-bajnokság; április végére lejátsszák a 42. utolsó fordulót is, s május 1. már a híres kupadöntő napja a Wembleyben. A bajnoki címre még négy csapat is pályázik: az eddig már nyolcszoros bajnok Liverpool, a hatszoros első Manchester United, a védő Derby County s a Queen's Park, amelyek eddig a legjobb helyezése a nyolcasként volt. A Derby ellen szót a hagyomány, mert 17 éve egy bajnoknak sem sikerült a kupaverkőzés évben újra nyerni. A döntőben a Manchester United és a Liverpool győzelmére fogadnak.

A Képes Sport szerkesztősége 1975 végén megszavazta az olvasóit, kiket tartanak az év legjobb labdarúgóinak, legjobb edzőjének. A Magyar Újságírók Országos Szövetségének Rózsa Ferenc termemben került sor a pályázat díjkiosztására. Lakatos György, a Képes Sport főszerkesztő-helyettese adta át a szavazás alapján a szerkesztőség és az Adidas-cég által felajánlott díjakat a legtöbb szavazatot kapott labdarúgóknak. Sorrendben: Bálint László 14 412 szavazattal, Nyilasi Tibor 13 852, Rab Tibor 13 120, Pusztai László 11 876, Rothermel Ádám 11 256, Varga III. János 10 810, Váradi Béla 9727, Pintér Sándor 9123, Kovács József 7753, Fazekas László 6614, Nagy László 4719. Az olvasók 1975. legjobb edzőjének Dalnoki Jenőt tartották, aki 8314 szavazatot kapott.

KULTURÁLIS FIGYELŐ

A borostyánkő „gyógyító ereje”

A borostyánkő, tudományos nevének szukcinit, megtalálható az egész világon, de leggyakoribb lelőhelye a Balti-tenger. Több mint 15 000 esztendővel ezelőtt talált a kőkorszak embere először partira vetett aransárga, fényes köveket, s ezeket a különleges tisztelettel jelölve elhelyezte a sírokban is.

Amikor 3000 évvel ezelőtt a Balti-tenger melléki törzsek kereskedni kezdtek a Földközi-tenger környéki civilizáltabb népekkel, fizetési eszközként borostyánkővet ajánlottak. A kereskedelmi expedíciók évszázadokon át keresztülutaztak Európán, hogy az értékes északi követ bronzra, vasra és textilanyagokra cserélik. A görög városokban s Rómában a borostyánkő szó szerint annyit ért, mint az arany. Homérosz az Odüsszeiában leír borostyánkővel borított, fénylő, sárga falú termeket. Agamemnon udvarában az asszonyok borostyánkővet hordtak a hajukban. A rómaiak egy kis darab borostyánkőért többet adtak, mint egy rabszolgáért. A görögök szerint a borostyánkő a napisten fáva változtatott lányainak megkövült könnyecskéje. Ezért nevezték a borostyánkővet „elektron”-nak.

Körülbelül 600 évvel időszámításunk előtt egy görög filozófus borostyánkővet dörzsölt a ruhájához, talán azért, hogy kifényesítse, s csodálkozva látta, a borostyánkő részecskéket vonzza magához, mint ahogy a mágnes vonzza a vasat. Amikor pedig a karjához közelítette, a szőrszálak felegyenesedtek. Így alakult ki a borostyánkő csodateremtő hatásának legendája, melynek alapján még Hippokratész, az orvostudomány atyja is gyógyító erőt tulajdonított a borostyánkőnek.

A borostyánkő gyógyító hatásába vetett hit évszázadokon át fennmaradt. Luther Márton mindig hordott a zsebében egy darabot, mert azt hitte, ez megóvjá a vesekövektől. Egy perzsa sah borostyánkő amulettel viselt a nyakában, ezzel védte magát a gyilkossági kísérletektől.

A titokzatos erő, amelyet a görögök fedeztek fel a borostyánkőben, az elektromosság. Csak kétezer évvel később érték meg az emberek, hogy a borostyánkő vonzóereje a negatív töltésű elemi részecskékből keletkezik, s

hogy ezek az „elektronok” áramot fejleszthetnek.

A középkorban Flandriában kézműipari műhelyek foglalkoztak a borostyánkő megmunkálásával. Ékszereket készítek belőle, de felhasználják a legkisebb hulladékokat is. Porrá őrölték, és a port lakkokhoz és politúrokhhoz, sőt parfümökhez adagolták. A borostyánkő ékszereket széles körben elterjedtek az európai udvarokban, különösen Dániában, Oroszországban és Poroszországban.

A XIX. században már találtak borostyánkővet a föld méhében is, megkezdődött a kitermelés, s ez az ár csökkenéséhez vezetett.

Régóta ismeretes, hogy a borostyánkő a fenyőfélék megkövesedett gyantája. A rovarok szaktudomány, az entomológusok később felfedezték, hogy a borostyánkőben található rovarok egészen mások, mint azok, melyek jelenleg élnek a földön. A borostyánkővet tartalmazó rétegek geológiai vizsgálata bebizonyította, hogy ezek a „rovarműmiak” körülbelül 50 millió évesek. Fokozatosan fény derül a borostyánkő titkára: körülbelül a maihoz hasonló nagyságú, tülevevű fák az ágak letörése után gyantát engedtek, s ehhez ragadtak a rovarok. De a rovarok megőrzésével nincs vége a „borostyánkő-krónikának”: megőrzik a kisméretű, ismeretlen állatok végtárgyainak a nyomát, madarak tollát, baglyok szőrjét. A borostyánkőbe zárt ágacskák, virágok, levelek felidéznek a sűrű növényzetet ott, ahol ma a Balti-tenger hullámai zúgnak. A jégkorszakban a gleccserek elsöpörték az erdőt, a gyantadarabkák pedig megkövesedtek. Földrészek süllyedtek el, a borostyánkő pedig a tenger mélyére került.

Ma a borostyánkővet egyre inkább azért értékelik, mert természetes anyag és színe változatos: világos sárga, vöröses-arany, sötétbarna, fekete, sőt kék és zöld. A formák is igen változatosak, minden ízlést kielégíthetnek.

De a tartalékok nem kiapadhatatlanok. Egyes vélemények szerint új borostyánkő-részek képződnek Korunkban Új-Zéland körzetében, ahol hatalmas fenyők nőnek, azokon pedig óriási kemény gyantadarabok lógnak. De évmillióknak kell elteltük addig, míg ez a gyanta megkövesedik.

A négerek megelőzték Kolumbuszt

Az amerikai paleontológusok számára már nem kétséges, hogy a négerek előbb kerültek Amerikába, mint Kolumbusz, a vikingek vagy bármely más nép.

Az állítást minden kétséget kizáróan bizonyítja a washingtoni Smithsonian Institution kutatóinak legutóbbi lelete: a Virgin Island területén talált két csontváz, amely szakértők szerint 30 év körüli, színes bőrű emberekől származik.

Mindkettőjüknek kitörték egy-két fogát olyan rítus keretében, amely a régi afrikai kultúrákban volt szokásos. A radioaktív szénvel végzett vizsgálat kimutatta, hogy a csontvázak 1250 körül kerültek a földre. A csontok mellett néhány, Kolumbusz előtti időből származó motívumokat díszített kancsót találtak.

Ivan van Sertima, a bostoni Rutgers University professzora szerint a fehéreket megelőző négerek nyomaira számos lelet utal Amerikában. A belső-afrikai néger törzsekkel megegyező koponyaalkat fedezhető fel több amerikai leleten. Ilyen jellegű koponyákat találtak Texasban és a Mexikói-öböl hosszában. Van Sertima meggyőződése, hogy a négerek Amerika felfedezése előtt nemcsak véletlenül kerültek csak olykor-olykor vetődtek a kontinensre. Szerinte olyan nagyszámban érkez-

tek a négerek és olyan hosszú időt töltöttek Amerikában, hogy alapvetően befolyásolják az itteni népek kultúráját. Így például erős néger befolyás mérhető le a maya kultúra elődjének tekinthető olmec kultúrán is.

Andrej Wicinski lengyel régész szerint is korábban jártak Amerikában négerek, mint fehér emberek. „Erre utal az a tény is — mondotta —, hogy az olyan hatalmas olmec központokban, mint Tatilco, Cerro de las Mesas, Monte Alban, a feltárt koponyák többsége negroid jellemzőket mutat.”

Ugyancsak a négerek jelenlétét látszanak bizonyítani azok a 30—40 tonnás kőoszlopok, amelyekre La Ventában, a szent olmec városban bukkantak. Matthew Stirling amerikai régész szerint „meglepően negroid vonásokat mutatnak.” A szobrok i. e. 814 táján készültek.

„Ebben az időszakban — írja van Sertima a New York Times hasábjain — hódították meg a núbiai tábornokok Egyiptomot. A hódító hadjárat azzal végződött, hogy a néger-núbiai fíradók vették át a hatalmat. Legjobb szövetségeseik a föníciaiak voltak, akik — mint ismeretes — kereskedelmi hajózásra specializáltak magukat.”

Vajon a föníciai hajók néger legénysége lépett elsőként Amerika földjére? Van Sertima véleménye szerint ezt nem állíthatjuk bizonyosan. Az viszont kétségtelen, hogy négerek az egész kontinensen megfordultak. Ezt bizonyítja, hogy mindenütt találkozhattunk négereket ábrázoló festményekkel, terrakotta, réz vagy arany tárgyakkal.

Az ábrázolt alakok eredete felől semmi kétségünk nem lehet: gyapjas hajuk, széles, lapos orruk, duzzadt ajkuk és kiálló pofacsontjuk minden kétséget kizáróan mutatja néger voltukat. „Szinthe bizonyosra vehető — mondja van Sertima —, hogy ezeknek az embereknek kövönözött, hogy i. e. 4000 évvel Afrika és Amerika között létrejöttek az első árucseré-forgalmi kapcsolatok.”

KIS TÖRTÉNETEK

Híres emberekről

Főiskolai tanár korában italokat ivott, földiekben Réti mester mellett dolgozott bizonyos Baumann úr, egy nem tehetségtelen, de rendkívül szegény fiatal ember, illetve — főiskolai mértékkel — nem is egészen fiatal ember, mert Baumann úr éppen azért volt Baumann úr, mivel festőnövendék léte már jóval túl volt a harmincon. Főleg a jelentős különbség miatt, de mert egyébként is zárkózott, magának való ember volt, Baumann úr nem barátkozott, nem tegeződött egyetlen kollégájával sem, s a sok Jancsi, Jóska, Pista között elsüllyedt, elveszett keresztnevével, végleg Baumann úr maradt.

A főiskolán az időben több fiatal klerikus is tanult, s egy jezsuita festőnövendéknek megessett a szíve a sokat nélkülöző Baumann úron. Szelíd szóval megkörnyékezte, sikerült is valamiféle kapcsolatot teremtenie vele, s egy szép napon tudtára adta, hogy a vakáció hónapjaira sikerült beszereznie egy kis adós restaurálási munkához rendje egyik kolostorba.

Baumann úr egész nyáron szép barokk oltárképeket restaurált a jezsuita páterek templomában, szorgalmasan dolgozott, s

Baumann úr egész nyáron szép barokk oltárképeket restaurált a jezsuita páterek templomában, szorgalmasan dolgozott, s

Baumann úr egész nyáron szép barokk oltárképeket restaurált a jezsuita páterek templomában, szorgalmasan dolgozott, s

Baumann úr egész nyáron szép barokk oltárképeket restaurált a jezsuita páterek templomában, szorgalmasan dolgozott, s

Eisenhower elnök mesélte, hogy katonai pályája kezdetén egy katona kétnapi szabadságot kért tőle, arra hivatkozva, hogy a szomszédos városban lakó feleségének kell segítenie a költözésnél. Az akkor százados rangban levő Eisenhower véletlenül tudta, hogy az említett városban döntő jelentőségű baseball-meccsre kerül sor, és azt is tudta, hogy az eltávozást kérő katona nagy sportrajongó. Nem adta meg az eltávozást, és döntését a következőkkel indokolta:

— Éppen most kaptam levelet a feleségtől, amelyben azt írja hogy nem szükséges szabadságra mennie, mert a költözésnél úgyis kevés hasznát látná, hátrahagyottára pedig nincs szüksége.

A katona savanyú képpel vette tudomásul, hogy kérését elutasították, és mielőtt eltávozott volna, így szólott Eisenhowerhez:

— Százados úr, engedjen meg egyetlen megjegyzést. Ezredünk között két hazudozó van. Az egyik én vagyok — ugyanis nőtlen vagyok.

A KÉT HAZUG

GÁRDONYI, A VADÁSZ

Rózsahegy Kálmán egy alkalmával meglátogatta Gárdonyi Géza Egerben. Együtt ültek a petróleummal világított szobában. Rózsahegy az egyik sarokban egy kimustrált puskát pillantott meg. Felcsillant a szemé:

— Hát mégis vadászol néha, Gézám? — kérdezte Gárdonyit. — Sohasem — hangzott a válasz, majd kisvártatva hozzátette:

— Vízszint, 2. függ. 18. és 23. VÍZSZINT: 2. Gárdonyi szavának kezdete (zárt betűk: A, O, D), 12. Rokonszenvelet, 14. Hosszú ideg, 15. A ruhadarab szélét lefelé hajtja, 17. Ellenállhatatlanul magával ragadó, 18. Dologtalan méh, 19. Iradalomtörténet-írásunkban ő vezette be a magyar nyelvet (Péter), 21. Keliem. báj, 22. New... (indiai úsjág), 23. Szesz, 26. OÁV, 27. „Amit... nem lát, azért a szív nem fáj” (közmondás), 28. Mexikóban őt haladó író (A halálhajú), 30. ...Manche-csatorna, 31. Víznyelv, 32. Igekép, 34. Van számára itt hely, 35. Fordított kettős betű, 36. Félkör alakban száll, 38. Oriol, szovjet város korábbi névváltozata, 39. Kiejtett betű, 40. Emelyítően kedveskedik, 42. Igevégeződés, 43. Angol cím, 44. Római 950-es, 46. A vágakozásba majd beépült, 48. A méh mirigvelnek terméke, 49. NOM, 52. Ipari növény, 53. A statisztika gyűjtő, 55. Kaszáló, 56. „Aggy isten...” (a címbe szereplő nő regénye), 57. Réma, 59. Húsos, ehető gomba, 61. Homérosz 24 énekből álló eposza, 63. Veszekedő, civakodó.

FUGGOLEGES: 1. Téli öltözök, 2. Két személyes név, 3. Viselet, kopat, rongál, 4. Valamely tárgyért más tárgyat ad, 5. Becézett

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	CS				14				
15					16	17				
18					19	20	21			
22			23		24		25	26		
27					28			29	30	
31			32	33	34					
35			36		37	38			39	
40					41	42		43		
44	45		46			47	48			
49	50					51		52		
53			54		55			56		
57			58			59		60		
61					62	63				

Aranka, 6. Szikladarab, 7. Himfy névjele, 8. A juh hímje, 9. Jó eszű, 10. Korunk egyik nagy találmánya, 11. Osszeviszta vonalakat húzogató, 13. Némely növény elváló része, 16. Csökkenő, apadó, 18. Gárdonyi szavainak folytatása (zárt betűk: U, S, U), 19. Becézett női név, 20. ...-szoros (a La Manche-csatorna legszűkebb része), 23. Gárdonyi szavainak befejező része, 24. K. T. 25. P. 63. Csak névbetűiről ismert Nyugovóra tér, 29. Rag, 33. Irott szöveggel betölt, 35. Erre a helyre, 37. Község, Fejér megyében, 39. Kedvét, reményét vesztő (el...), 41. A fa testének belső része, a legjava, 43. Finomabb pamut- vagy lenszőzsa vonalakat húzogató, 47. Országhelyes, 50. ...Antoinette (francia királyné), 51. Lejegyzés, 54. Kanna, csésze van ilyen, 56. Szarvasmarha hímje, 58. Termelőszövetkezet, 59. Fészkét... (épit), 60. Sokszor ártalmat is okoz, 62. Z. P. 63. Csak névbetűiről ismert Beküldési határidő: 1976. május 15.

Római kori villára bukkantak Sziciliában

A IV. századból való villát tártak fel a Telaro folyó torkolatánál, Siracusától délre. A szobák padlózatát gyönyörű színes mozaik fedi. „Orvrégészek” fedezték fel, hogy egy múlt században épült tanya udvarán mozaikdarabkák hevernek. Valószínű, hogy ezek akkor kerültek felszínre, amikor a tanyaépület alapját rakták le. A szicíliai műemlékvédelmi bizottság vizsgálatait szervezte és megállapította, hogy kivételes értékű régészeti leletre bukkantak. Amíg a bizottság megszerzte a teljes feltáráshoz szükséges pénzt, elrendelte a lelet földdel való beborítását.

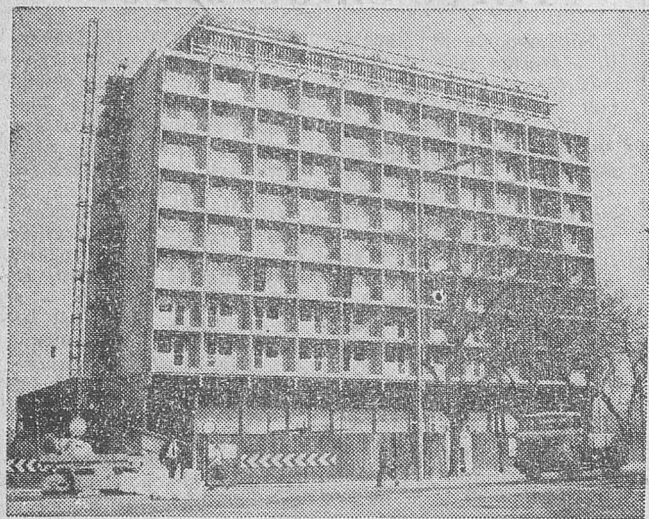
Most már javában folynak az ásási munkák. A római kori villa mintegy 10 000 m²-en terül el. Középen négyzet alakú udvart találunk, amelynek egy-egy oldala 20 méter hosszú. Az udvart körülvevő szobák padlóit bámulatosan szép mozaik díszíti. A mozaikok keretét akantuszlevél-motívumok alkotják. A képek babérkoszorús emberi alakokat, állatfigurákat és gyümölcscel meg-

rakott tálakat ábrázolnak. A legszebb mozaik közepén egy díszes ruhába öltözött női alak, körülötte pedig vadászjelöleteket ábrázoló mozaik-képek láthatók. Van olyan kép is, amely mosáron át haladó ökrösszekeket, továbbá egy hosszú asztal mellett étkező csoportot ábrázol. Semmi kétség afelől, hogy a mozaikképeket igazi művészek készítették, hiszen olyan életteliséget sikerült ábrázolni, ami mozaiktechnikával vajmi nehezen érhető el.

Mint említettük, az épület a IV. században épült. Ezt bizonyítja az az pénzdarabok, amelyek szintén az ásások során kerültek felszínre a különböző helyiségekben. A mozaikpadlós villa Szicília legnagyobb méretű régészeti lelete. A régészek rámutattak arra is, hogy Ovidius egyik versében említi, hogy Siracusa környékén bovgott Demeter istennő az elvesztett Persephonét keresve. Való igaz, hogy ezen a vidéken számos Demeternek szentelt templomot tártak már fel.

A Krepol termékeire a diplomáciai képviselőknek, a nemzetközi kongresszusok és sportrendezvények szervezőinek egyaránt szükségük van. A fő fogyasztók azonban a hajógyárak. Valamennyi Lengyelországban készült hajót a Krepol által gyártott komplett zászlókészlettel szerelik fel. Számos szovjet hajón is a Krepol zászlói lobognak.

SZEGED ÚJ SZÁLLODÁJA

Szegeden a Tisza-parton épül a város új szállodája, mintegy 130 millió forintos beruházással. Az új létesítményt előre gyártott panelekből szerelték össze. Az épületet a minden emeleten végighúzó erkélyek teszik esztétikussá. A szálloda éttermével és három ezer adagos konyhájával az év végére készül el.

Egy hónappal hamarabb szólal meg a solti Kossuth-adó

Döntő szakaszába érkezett a solti rádióadó építkezése. Az állomás nemrég felépült adótermében szocialista együttműködési megállapodást írtak alá a magyar és szovjet kivitelezők, valamint a beruházó, a posta rádió-televízió műszaki igazgatóságának képviselői. Ehhez a szerződéshez — amelynek segítségével a tervezettnél egy hónappal hamarabb, december 1-én megkezdhetik az óriási adó üzempróbat — voltaképpen a szovjet szakemberek újabb vállalása teremfett lehetőséget.

Ugyanis a Solton szükséges 2000 kilowatt teljesítményű adóberendezés előállítására a hazai híradástechnika nincs felkészülve. Ezért kormányunk a Szovjetunióhoz fordult segítségért, ahol vállalták az Európában példátlanul nagy teljesítményű berendezés gyártását. Sőt, mivel az adó szovjet tervek és szabványok szerint készül, az állomás adóépületének tervezését is a szovjet fél vállalta. A Szovjetunióban tervezték és készítették el továbbá a 298 méter magas adóantennát is. Mivel az adóállomás energiaegységét és üzemélejét a POTI, a Postai Tervező Intézet tervezte, és ez utóbbiak

szoros egységet alkotnak az említett adóépülettel, elképzelhető, hogy kezdetből fogva milyen szoros együttműködésre volt szükség a magyar és a szovjet tervezők, valamint az építők között.

Ez év elején azonban veszélybe került a december 31-i befejezési határidő, mert a 300 méteres antennatorony szerelésére kijelölt Közép Vállalat műszaki gondok miatt nem vállalhatta ezt a feladatot. A magyar beruházó kérésére a Szovjetunióból azonnal antenmaszerelő brigád utazott Soltra és április elején megkezdte az egyenként öttonnás antennaelemek beemelését. A szovjet szakemberek vállalták, hogy a kései kezdés ellenére az eredeti határidő előtt egy hónappal befejezik a munkát, s ennek nyomán az egész építkezés hamarabb befejeződik. Ehhez azonban valamennyi kivitelező összehangolt, jó munkája szükséges, és ennek elősegítéséhez kellett a szerződés aláírás megállapodás.

A solti óriási adó építkezésének programja tehát módosult: december 1-én megkezdik a sugárzási próbákat és január 1-től már üzemzerűen működik az új Kossuth adó.

Kooperációs tárgyalások olasz szakemberekkel

A Magyar Kereskedelmi Kamara székházában mintegy ötven hazai külkereskedelmi és iparvállalat vezetőjével, szakemberével találkozott az olasz gazdasági küldöttség, amely Budapestre érkezett, hogy a kétoldalú kooperációs kapcsolatokat fejlesztéséről tárgyaljon.

Hazánknak Olaszország a második legnagyobb tőkés kereskedelmi partnere, ugyanakkor a nyugati cégekkel érvényben levő mintegy 400 kooperációs szerződésből csak 32 az olasz érdekelt, s ez is jelzi a termelési együttműködés bővítésének még feltáratlan tartalékait. Eddig az egyik legeredményesebb együttműködés a Fiat, valamint a Translektro és a Ganz Villamosági Művek között jött létre, eróművek harmadik piaci szállítójában, de sikeres a kötöttáru-gyártási együttműködés, vagy a cukor-repakombájnok és az egyes kerámiaipari berendezések kooperációs előállításai is.

A két ország miniszterelnökének múlt év végi római tárgyalásain, a külkereskedelmi miniszterek azt követő megbeszélésein és a gazdasági, ipari és műszaki együttműködési megállapodás keretében működő vegyes bizottság tavalyi, első ülésén is napirenden szerepelt a kooperációs kapcsolatok fejlesztése. Ezek nyomán a Magyar Ke-

reskedelmi Kamara több ipari és kereskedelmi tagvállalata tavalyi kooperációs javaslatokat dolgozott ki, például a növényvédőszer-gyártásban, a gyógyszeriparban, az alumíniumiparban és az üvegpalackgyártásban. A javaslatok szerint számos lehetőség kínálkozik a mikrohullámú berendezések, digitális rendszerek, integrált áramkörök és kondenzátorok közös gyártására is. A harmadik piaci együttműködési javaslatok között szerepel közös részvétel a bauxit- és timföldkitermelésben, az alumíniumkohászatban, közös pamutfonodaépítés és komplett kórházak felépítése. Az olasz partnerek megvizsgálták a javaslatokat, s mostani magyarországi látogatásuk során a magyar vállalatok képviselőivel egyeztetik, koordinálják a kooperációs elképzeléseket.

A küldöttség tagjai ellátogattak néhány külkereskedelmi vállalatot, és felkerestek több kohászati, gépipari, vegyipari és könnyűipari üzemet.

MAGYAR szövetkezeti hetek kezdődnek Bécsben, április 26-án. A Magyar Fogászati Szövetkezetek Országos Tanácsa és a Konsum-Wien együttműködésében öt bécsi és 53 vidéki szövetkezeti áruházban május 15-ig árusítják a magyar szövetkezetek termékeit, főként élelmiszereket.

Közlemény a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának 1976. április 22-i üléséről

(Folytatás az 1. oldalról)

lásfoglalását a Szovjetunió Kommunista Pártja XXV. kongresszusáról. Történelmi jelentőségűnek tekinti a szovjet testvérpárt kongresszusát, amely a kommunista építőmunka gyakorlati tapasztalatainak elméleti általánosításával alkotó módon továbbfejlesztette a marxizmus-leninizmust, s ezzel új eszmei fegyverekkel gyarapította a nemzetközi kommunista mozgalmat. Nagyra értékeli, hogy a szovjet nép, pártjának vezetésével, élén lenini központi bizottságával és a nemzetközi munkásmozgalom kipróbált harcosával, Leonid Iljics Brezsnyev elvtárrsal, eredményesen megvalósította a XXIV. kongresszus határozatait. A XXV. kongresszuson elfogadott határozatok a kommunizmus további építésének reális, megalapozott, lelkesítő programját adják. A szovjet kommunisták szilárd elvi, politikai, cselekvési egységben, a néppel összeforvva oldják meg nagy történelmi feladataikat.

A Központi Bizottság nagy jelentőségűnek tartja, hogy a kongresszus megerősítette az eddig követett külpolitikai irányvonalat, továbbfejlesztette a békeprogramot és kifejezte: a Szovjetunió eltökélten küzd a világébeke megszilárdításáért, a nemzetközi biztonság erősítéséért. A szovjet kommunisták internacionalista szolidaritásukat nyilvánították ki a szocializmusért, a haladásért, a demokráciáért, a nemzeti függetlenségért és szabadságért harcoló minden erővel.

Az SZKP XXV. kongresszusának határozatai jól szolgálják a világbéke, az általános emberi haladás ügyét, egyben a pártunk törekvéseivel, szocializmus építő népünk érdekeivel és céljaival. Pártjaink, népeink a jövőben is teljes egységben és megbontathatlan szövetségben haladnak előre a közös történelmi úton, együtt küzdenek a haladásért és a békéért. Szívvel kívánjuk, hogy a szovjet nép teljes sikerrel váltsa valóra az SZKP XXV. kongresszusának határozatait, és eredményesen folytassa a kommunista társadalom építését.

A szocialista országok testvérpártjainak kongresszusai meggyőzően mutatják, hogy a szocializmus egyet jelent a társadalmi és a nemzeti felélemelkedéssel, a létbiztonsággal, az életszínvonal rendszeres javulásával, a szocialista demokráciával, a dolgozók gyakorlatban érvényesülő jogjaival, az emberhez méltó életmód megteremtésével. A szocialista országok testvéri internacionalista összefogása, kölcsönös segítségen nyugvó együttműködése megokozza a fejlődésüket. A szocializmus békét hoz az emberiségnek, szilárd támasza a szabadságért, a függetlenségért küzdő népeknek az egész világon.

Részvételünk a kapitalista országokban küzdő kommunista pártok kongresszusainak módját adta arra, hogy ismertessük szocialista építőmunkánk eredményeit, kifejtjük pártunk álláspontját időszerű kérdésekben, és közelebbről megismerhessük azokat a feltételeket, amelyek közepette osztálytestvéreink harcukat folytatják az elnyomás, a kizsákmányolás ellen. Üdvözljük testvérpártjaink sikereit és szolidaritásukat vagyunk harccukkal, amelyet munkásosztályuk, népük javára, s egyben az egyetemes emberi haladásért vívunk.

A Központi Bizottság megállapította, hogy a kapitalizmus általános válsága elmélyült, a tőkés rend ellentmondásai kiéleződtek. A monopolista nagytőke a gazdasági válsággal és a fegyverkezési hajszával együtt járó terhetek a dolgozókra igyekszik hárítani. Az egymással versengő tőkés érdekvétségek az erősödő tömegmozgalmakkal szemben együttesen lépnek fel. A monopolitok hatalma elleni harc — amelynek élvonalában a kommunista és munkáspártok haladnak — világszerte növekszik. A tőkésországok munkásosztálya, dolgozó tömegei mind határozottabban fordulnak szembe a monopolista

körök törekvéseivel. Harcolnak az infláció, a munkanélküliség, a létbizonytalanság ellen, szociális helyzetük javításáért és demokratikus jogaikért. Pártunk töretlen szolidaritásáról biztosítja mindazokat a testvérpártokat és haladó erőket, amelyek a tőkésországokban a szocializmusért, a társadalmi haladásért, egy új, szabad, békés világért küzdenek.

Az európai kapitalista országokban a testvérpártok szervezeteileg erősödnek, tömegbefolyásuk nő, erőfeszítéseiket tesznek a monopóliumok elleni harcban érdekelt minden politikai erő összefogására. Tevékenységük nyomán tért hódítanak a szocializmus eszméi, és széles körben terjed a társadalmi változások szükségességének felismerése. Pártunk teljes mértékben szolidaris azzal a harccal, amelyet Franciaországban, Olaszországban, Portugáliában, Spanyolországban, Görögországban, a többi tőkésországban a kommunista és munkáspártok más haladó erőikkel együtt, bonyolult körülmények között vívnak.

A Központi Bizottság hangsúlyozza, hogy korunkban a forradalmi mozgalom minden osztaga számára fokozódik a kommunista és munkáspártok proletár internacionalista együttműködésének, az imperialistaellenes harc összehangolásának jelentősége. A Magyar Szocialista Munkáspárt a proletár internacionalizmus elveitől vezérelve támogatja a testvérpártok közötti kapcsolatok elmélyítését, a kommunista és munkáspártok két- és többoldalú tanácskozásait, regionális- és világtalálkozóit. Ennek szellemében veszünk részt az európai kommunista és munkáspártok konferenciájának előkészítésében, s munkálkodunk a tanácskozás sikeréért.

II.

A Központi Bizottság, áttekintve az időszerű gazdasági kérdéseket, megállapította:

1. Az öt éves tervet sikeresen teljesítettük, a magunk elé tűzött feladatokat minden körülmények között megvalósítottuk meg. Ez gazdaságpolitikánk helyességét, népünk eredményes munkáját bizonyítja.

Pártunk XI. kongresszusa határozatainak szellemében az V. ötéves tervet idejében kidolgoztuk, és azt az országgyűlés törvényerőre emelte. A szocialista országokkal aláírtuk az ötéves gazdasági együttműködésről szóló egyezményt. Középtávú tervünk e téren is megalapozott.

A Központi Bizottság múlt év novemberi határozata és a kormány ennek megfelelő intézkedései jó alapot adtak a vállalatok, a szövetkezetek, a tanácsok éves és középtávú terveinek elkészítéséhez, a végrehajtás megszervezéséhez. A széles körű politikai felvilágosító munka — eredményeink ismertetése, gondjaink nyílt feltárása — hozzájárult, hogy közvéleményünk realitáson ítélje meg az ország gazdasági helyzetét. A dolgozók megismerték és helyeslik a népgazdasági terv céljait, és nagy aktivitással vesznek részt a feladatok megoldásában.

Az 1976. évi népgazdasági terv végrehajtása rendben megkezdődött. A vállalatok, a szövetkezetek és a tanácsok éves tervet megalapozták és összhangban vannak a népgazdasági terv követelményeivel. Jól halad a vállalati ötéves tervek kidolgozása.

Az év elejére előirányzott életszínvonal-politikai intézkedések megtörténtek, az ellátás megfelelő, bár néhány közszükségleti cikk tekintetében — így a hús- és zöldségellátásban — átmeneti nehézségek mutatkoznak.

A népgazdaság első negyedévi tapasztalatai összességükben kedvezőek: erősödtek a népgazdaság egyensúlyának javítására irányuló törekvések, a vállalatoknál és a szövetkezeteknél megjelentek a népgazdasági érdekekkel összhangban álló kezdeményezések. Kezdeti eredmények vannak a termékszerkezet korszerűsítésében, a munka-

erő-gazdálkodás javításában, az ésszerű, takarékos gazdálkodásban. A termelés növekedésének fő forrása is a munkatermelékenység emelkedése. A termelés növeléséhez szükséges nyersanyag és energia rendelkezésre áll.

A Központi Bizottság megállapította, hogy a kedvező gazdasági folyamatok megszilárdítása, az éves terv megvalósítása minden szinten további igényes munkát, helytállást követel.

A fő figyelmet, a Központi Bizottság 1975. évi novemberi határozatával összhangban, továbbra is a társadalmi termelés hatékonyságának növelésére, az anyagi és szellemi erőforrások ésszerű hasznosítására kell fordítani. Az iparban a gazdaságos termelés bővítésére törekedve, folytatni kell a termékszerkezet korszerűsítését, javítani kell az üzem- és munkaszervezést, a munkaerő-gazdálkodást. A mezőgazdaságban az időszerű munkák elvégzése mellett fő feladat a nagyüzemi állattenyésztés fejlesztése, a zöldségtermelés növelése, a háztáji és kisegítő gazdaságokban rejlő lehetőségek kihasználása. A tervezői munkát, a rendelkezésre álló pénzforrásokat és kivitelezői kapacitást mindeleketől a gyorsításra kijelölt beruházásokra, valamint a gazdaságos exportot növelő fejlesztésre kell összpontosítani.

Fokozni kell az erőfeszítéseket a nemzetközi munkamegosztásból, a szocialista országok gazdasági integrációjából adódó lehetőségek teljesebb kihasználására. Gondoskodni kell az export és az import tervszerű alakulásáról. Nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a szocialista országok iránti kötelezettségek pontosan teljesüljenek, és a tervezett tőkeexport is megvalósuljon.

Minden szükséges intézkedést meg kell tenni azért, hogy az 1976. évre előirányzott életszínvonal-politikai célokat — a tervezett reáljövedelem- és reálbér-növekedést, a lakásépítést, a szociális- és kulturális ellátás fejlesztését — elérjük. Biztosítani kell, hogy az áruellátás kiegyensúlyozott legyen, a fogyasztói életszínvonal ne haladja meg a tervezettet.

A Központi Bizottság ismételt hangsúlyozza: az V. ötéves terv megvalósításának fontos feltétele az 1976. évi népgazdasági terv megfelelő teljesítése. A kezdeti tapasztalatok azt bizonyítják, hogy terveink realitások, és céljaink közös erőfeszítéssel elérhetők.

A Központi Bizottság elismerését és köszönetét fejezi ki a XI. pártkongresszusnak és a felszabadulás 30. évfordulójának tiszteletére kibontakozott szocialista munkaverseny minden résztvevőjének, a kezdeményezésekben, a felajánlásokban, a munkában élenjáró szocialista brigádoknak. Az országos szocialista munkaverseny résztvevői nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy üzemek, vállalatok eredményesen teljesítették a IV. ötéves tervet. A Központi Bizottság köszöneti azokat a kollektívákat, amelyek kiemelkedő munkájukkal kiérdemelték a Minisztertanács és a SZOT Vörös Zászlóját, a Magyar Népköztársaság Kiváló Brigádját címet.

Egész népünk érdeke, hogy a szocialista munkaverseny lendületesen folytatódjék. A Központi Bizottság ezért üdvözlözi a dolgozó kollektívák, az éves és az V. ötéves terv sikeres megvalósítására irányuló munkaverseny-kezdeményezéseit.

A Központi Bizottság elvárja a kommunistáktól, hogy aktív közreműködésükkel és személyes példamutatásukkal segítsék a tervben kitűzött célok elérését. Felkéri a szocialista brigádokat, továbbra is járjanak élen a munkában, a tanulásban, a közösségi életben, segítsék a népgazdasági terv és a gazdasági hatékonyság követelményeinek megvalósítását. Felhívunk minden dolgozót, hogy öntudatos, fegyelmet munkával járjon hozzá közös nemzeti ügyünkhöz, a szocialista építés sikeres folytatásához — hangzik a KB közleménye.

CSAKNEM egymilliárd forintot költenek városfejlesztési célokra Kazincbarcikán az V. ötéves tervben, jelentették be a városi tanács ülésén. A rendelkezésre álló összegből lakásépítésre adnak a legtöbbit. Állami célcsoportos beruházásként csaknem ezer lakás készül el, ezenkívül OTP-társas-, valamint családi házként további, több mint ezer lakással gyarapodik a város.

Számos lavinaomlás volt a Francia-Alpokban. A lezúduló hótömeg megölt egy 17 éves fiatalembert. Egy másik lavinaomlásnál négy síző eltűnt. A mentőosztagok azonnal az eltűntek keresésére indultak.

HÚSZEZER löfegyver tűnt el a Pentagon raktárából az elmúlt 10 évben, az amerikai képviselőház egyik albizottságának jelentése szerint. Az eltűnt fegyverek jelentős része a kábítószer-kereskedők, banditák és más bűnözők kezébe került.

Venecia, a lagúnák városa fennállásának 1525. évfordulóját ünnepelte. A város alapításának időpontját a veneciek annak a mondának alapján számolják, amely szerint 451-ben a város első lakói a barbárok támadásai elől a mai Venecia mocsariban kerestek menedéket.

A MAGYAR úttörőmozgalom megszűlésének 30. évfordulójára országos színjátékos találkozót rendeznek Pécsen. Június 10-14. között a legjobb úttörő színjátszócsoporthoz mutatkoznak be. A rendezvény karneváliszerű felvonulással kezdődik, majd mintegy húsz együttes lép színpadra. Szakmai tanácskozást is tartanak. Ezt követően a Népművelési Intézet szervezésében tiznapos tanfolyam kezdődik a gyermekszínjátszórendezők számára.

„A repülésnek született”, írja a moszkvai sajtó, Alekszandr Jakovlev, az ismert szovjet konstruktor születésnapja alkalmából. A 70 éves repülőmérnök már az iskola-padban gépeket tervezett. A legújabb Jakovlev-gép, a JAK-42 próbarepülései nemrég kezdődtek meg. A JAK-42 Alekszandr Jakovlev irodájának eddigi legnagyobb utasszállító gépe lesz: 100-120 utasra és nagy távolságok lezállás nélküli megtételére tervezték.

ARANYÉRMET nyert a „Zalagyöngye” új borszőlőfajta a Zala megyei borversenyen. Azért is jelentős ez a díj, mert ezzel a szőlőfajtaival tervezik leváltani Zalában a direkttermő fajtákat. Az új szőlőfajta Csizmázia József nevéhez fűződik.

Fokozatosan növeli termelését a Hejőcsabai Cementgyár. Az év elejétől 144 688 ezer tonna cement készült az üzemben. A gyár a második és a harmadik negyedévben tovább növeli termelését: a második negyedévben 235 ezer, a harmadikban pedig már 250 ezer tonna cement gyártását tervezik.

AZ AFIT új dombóvári gépkocsijavító, karbantató állomását átadták rendeltetésének. A korszerű berendezéssel ellátott szervizállomás az AFIT 14. számú — pécsi — vállalatának üzemegységeként működik.

Modern kereskedelmi centrumot alakítanak ki Veszprém új városközpontjában. A város legmagasabb épülete, a 20 emeletes toronyház mellett négy tagból álló, kétszintes épület sorban kapnak helyet a kereskedelmi egységek, amelyek közül az elsőkét már április első napjaiban megnyitották.

Feletti HÍRADÓ

SAJTOSZEMLE
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
1054 Budapest
V. Steindl utca 8.
Kiadja
az Igazságügyi Minisztérium
Bv Országos Parancsnoksága
76-1589. Szikra Lapnyomda
Budapest.